

ANNO 1761 d. 25 April.

Politie- och Commercie-Tidningar

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Följande Resande äro nyligen ankomna.

Majors Sabi och Baron Warichau, ifrån Dresden, log. på källaren föregyllta Winafset. — Commendeur von Kahlm ifrån Carlserona, log. i huset N:o 61 wid Skomakare gatan. — Consul Delsin ifrån Eldsberg, log. i huset N:o 98 wid Smarckmangatan. — Lieutenant Verell, log. i huset N:o 85 wid Rödpmangatan. — Bruks-Patron Robstredin ifrån Savolax, log. i Maisters hus wid Stortebacken. — Råntmästaren Nessler, log. i huset N:o 34 wid Smala gränden. — Fiskalen Edwen ifrån Drebro, log. i huset N:o 40 wid St. Clara Wästra Kyrkogata. — Handeleman Hegardt ifrån Malmö, log. i huset N:o 47 wid Kornhamn. — Öfwer Inspektoren Strömbolms ifrån Doräds, log. i huset N:o 99 wid Drakens gränd. — Handeleman Federgren ifrån Nora, log. hos Skomakaren Lott i Smala gränden. — Bokhållaren Norling ifrån Vstad, log. i huset N:o 73 i Skottgränden. — Petter Welims ifrån Wiemar, log. på Solen wid Stortorget.

I Stockholm äro ifrån den 11 April till den 18 dito födde: 8 Gåbedarn, 11 Glicker barn. Wigde 17 Pat, samt begrafne 33 gamla Personer, och 18 Baen. (0) Utmärker at ingen Förteckning ifrån den Godesamlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde 8 af Hetsig sista, 1 af Sickt, 7 af Lungrot, 5 af Alders dom, 1 af Lärande sista, 1 af Blodförtning, 3 af Slag, 2 af Inwertes sista, 1 af Diarthe, 2 af Andelappa, 1 af Vredssista, 1 af Håll och sting. De 18 Barnen äro dödde: 5 af Koppot, 1 8 af Slag, 4 af Dangstwen sista, 1 af Hetsig sista.

Namnen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Handelsman Anders Frel. — Portionwackaren Eric Melander. — 2 Barn. — (St. Clara) Åtaren Carl Holmbergs Hustru. — Lagvæjen Anders Wigert berg. — Jungfru Johanna Sophia Edstedt. — Fattigbus karlen Johan Ehrenberg 74 år gl. — Murbrången Petter Heiman. — 2 Barn. — (St. Jacob) — (Riddareh.) — 2 Barn. — (Tyksa Förl.) Professorens och Pastorens i Årtebagen uti Pommern Carl Ernst Stein. — Handeleman Tobias Hindric Wurtzers Enka. — (St. Maria) Handeleman och Bryggaren Anders Ruth 66 år gl. — Midlaren Olof Ellmans Hustru 66 år gl. — Waltubätare Eric Svånberg. — Söldman Jonas Roman. — Söldman Petter Robert. — Enkan Greta Norman 79 år gl. — Enkan Maria Norling 78 år gl. — 4 Barn. — (St. Catharina) Bläckmakaren Carl Gullberg. — Alderman Anders Nyman's Hustru. — Öfwerståtaren Lærlingen Petter Høllgrens Hustru. — Artillerie Handts Iongaren Martin Meltzel. — 4 Barn. — (Kongsholmen) — (Ladugårsländ.) Framledne Majoren Rothlebs Enka Fru, Wålk. Fru Elisabeth Catharina Horn 86 år gl. — Cornetta Enkan, Fru Christina Bomgard 96 år gl. Enkan Christina Fabrea 88 år gl. — 2 Barn. — (St. Olof) Fiskögåsen wid Kongl. Håfwet Petter Wettersten. — Timmerman Eric Siöberg. — Wackmästaren Jacob Tersmets Enka. — 3 Barn. — (St. Johannes) Wagnmakare Gesällen Niclas Kihlstedt. — Skomakaren Petter Palmes Hustru 74 år gl. — Stråddare Gesällen Petter Wennerberg. — Jungfru Anna Maria Lunge stedt. — Enkan Magareta Fogel 65 år gl. — 3 Barn. — (Barnhuset) — (Danviks Förl.) — (Skopsh.) — (Liljeswärdske Reg.tet.) — Sabbatsbergs Fattigbus.)

Uteställige Fångiörelser.

Sedan nu mera Commisariaten Lars Fredrich Leenbergs Cattsuns Tryckerie utom Glants Tull; blifwit försedt så wäl med skicklige blesare, hwilka efter råttta holländska sättet kunna bleska och apretera lärster, dräll, typer, Bomulls tyger och Cattsuner samt Linne-och Bomulls grann lemte trå, som och skicklige Tryckare, de där efter råttta utländska sättet till fullt nöje med kostelige Soulerare Trycka- och apretera lärster, samt half- och hel-Cattsuner, efter hwad saken eller mönstret hwar och en bebagar utse, warandrs Wöndstren af nyaste och smakesigaste facos ner som nyligen från Engelsland inkommit, har man härut lämnat allmänheten härrom underåtts tillse, på det en och hwar, som hajwa lärster, dräll, hel- och half Cattsun samt typer, at an-

flagen blefa eller trycka, kunna med sina Wäpnader infinna sig antingen i huset N:o 51 i lilla Gråmunke gränden eller också i Gården N:o 99 å Södermalm innom Skantz Tull, då en och hwar skall sinna fullkomligt nöje, hälst för mera redlighet fulla tryckte Sedlar utgifwes på hwad gods som inlämnas.

Siswes härmed tillkänna at the som wila låta måsta eller till husbehof brygga, kunna anmäla sig hos Stads bryggaren Johan Hampelius som bor uti Rosströms Wäribilegerade Bryggeriwerk wid nya Kongholms Bron, derest the nu som tillförene skola gifwa wäl betänke.

Nästkommande Måndag som är then 27 April kommer uppå denna Stadens Auktions Kammarer at försäljas et Partic sipare och gröfre aldeles ofskadat Finne garn.

Riddaren Kejsar-Eronan är köttadt til Staden på Siärgårsgatan det den så kallade Riddarens friheten förut warit, hwarest hålles spifning.

Utur et hus här i Staden äro följande saker bortkrutne, neml. 1 röd Schalopp med swart flor til pickering ikring, 1 brun sidentygs kortel med rödbrun kantning, 1 swart kapp med sammet's sålp, och 1 blå sidentygs reja; den som em dessa persedlar någon kundskap hafwer eller så kan, behagade sig anmäla hos Caffekokaren Schilding på wästerlånggatan en trappa upp. Omålet skal wäl förseljas.

Terminen för den wid Loka Hälso-Källa warlige Bruns-Curen, blifwer för innewarande år följande; första terminen den 5 Junii, den andra den 26 i samma månad, och den tredje den 17 Julii. Om rummen och sångläder kan beswäras med Inspectoren Lars Christian Lönstedt på Drebro och Ahlqvistern, samt med Gåsfiswaren Anders Wenberg på Nora och Grytbotten.

Uti Wedewägs Manufactur Woden wid Riddarehus torget, såltes en mycket god och tillförelig wägglus sålwa, som af ganska många blifwit brukad och ricklig befunnen; hurken kostar lemta bestickningen 3 dal. kop:mt.

3 Nyströms et Stolpes Boklåda på Riddarehus torget uti nya Rådhusgan, för til salu infatt: Nicolai Olons Mathematische Wertschule. Et joueur opera comique en trois Actes 16 bre. Beskrifning som visar huru utfordring med backelse för bokkap rätteligen skal brukas i deler 4 bre kop:mt.

Till Carlserona Lotteriets andra dragning finnes lotter på wantliga ställen a 1 dal. 16 bre. kop:mt, och behagade de som hafwa winster uti första dragningen, dem uttaga i Stockholm hos P. Dellvik, och i Carlserona hos Rådman E. Berg.

En liten spansk Tik hwit til färgen, brunsläckt huswud och olika ågon, med blått sidenband om halsen, är förkommen; Den som samma til råtta skaffar och lefwetear uti huset N:o 88 och et halst, wid kornhamn, blifwer hederligen förköld.

Wit emot Banco hörnet på Jerntorget i huset N:o 26, är en stor källare at förbyta; underrättelse fås i samma hus.

Huven finnes på samma ställe et lägnat om 16 samnar, som är til köps. Framledne Justitiä Borgmästarens i Malmö Anton Worgs Sterbhus delägare, låta härigenom wid handen gifwa, at som bemälte Sterbhus är under behörig redogörelse, och nödigt är wila, innan det kan afslutas, om någon fordrings hafware skulle finnas til detta Sterbhus, också anmodas wederbörande, at dagen den 26 Junii innewarande år 1761 sig uti Sterbhuset infinna, sina fordringar kristeligen anmäla, samt wara försedde med sådana bewis, som deras fordringars riktighet intygar. I widrigt fall, och derest efter denna underrättelse och notification intet anmätande, innom och afbrödt den förnäste dagen sker, blifwer skiptet afslutat och wederböriligen afgjort.

3 Boehns Boklåda finnes til köps Deduction öfwer Sweriges rätt til Brehmen 3 dal. Bengelii Collegium i Swenska historierne Manuscript 12 dal. Dannbauers Evang. Postill 2 Epistle 12 dal. Den Swenska Regus 2 delar i 4:to 18 dal. Rieters Medicinska Bok på 2:da 6 dal. Derdams Astrotheologie på Swenska m. Tabb. 6 dal.

Från den 10 til den 24 April är nedannämde 13 st. Skeppare från utrikes orter hit til Staden ankomne neml. 5 från Cogl. med Salt, 2 från Amsterdam och 1 från London med flyckegods, 2 från Hollsten med Victualie wahrer, 1 från Dänzig, 1 från Cuertand, 1 från Wismar med spannemål och flyckegods.

Till Gifte, Carlserona, Malmö, såsom också til Landserona, äro flera lågenheter som med första skola affegla; underrättelse derom finnes hos Stups Claretaren Strich.

Åf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Riksdags-Tidningen N:o 18.

Förfrågan öfwer Sagan om Mercurius och Vulcanus, tiewande til vidare uplysning; kostar 6 bre kop:mt.

Stockholms Nöjesblad.

Torsdagen den 2 Maji 1761.

Lärda Saker, och Rön.

Skulet af Anmärkningarne wid det i nöjesbladet No: 16 införde swaret på den frågan, om Apotekare Privilegier för Residence Staden Stockholm kunna vara exklusiva.

Det roar min Anonymus at supponera en bop saker, hwilka, om de händt med Mäster Lucas, som den första Apotekaren i Stockholm, så hade ämnen det och det kunnat händas. Lärde åter Magister Johannes på våra tider, hwilken war samtida Doctor med Mäster Lucas, så wore våra Swenska magar at beklaga, och werlden torde då rättmätigt gifla Thuns gjorde Testamentariska Disposition: at ingen som studerade Medicin, borde pugnas med sippens åter, för Konstens ömsighet skul.

Slutligen anropar min Anonymus de siule på Kongsholmen, långst ut på Norr och Söder malmarna, at beswara hans fråga. Om de så tid, till dess de återwunnit hälsan, då swaret torde bliwa redigare, torde bemänte Patienter på en gång ämnen så swara på den frågan: antingen de hast födre anledning at sucka efter läkaren än efter läkemedlen. När wid torde jag ämnen så underätta Anonymus huru det östra händt, det siula långt boet på malmarna boende, ficka flere Apotek förbi till Staden efter Medicamenter, och så vidare, samt till min underrettelse begära weta, huru många alnat, Anonymus tror bde vara emellan hwart Apotek i en wälbeskild Stad?

Härat låter nu hwar och en öwäldug finna, at detta Anonymi swar, ej det minsta beswärrar Apotekarnes Privilegia exklusiva i Stockholm.

Sil beswärande af min upgifne fråga torde jag först få tilse om någon orsak är för händt, hwarför Apotekarnes Privilegia exklusiva i Stockholm böra rubbas.

At antalet af 9 är härskades otillräckligt kan aldrig bewisad. Skal det mätas efter folknumern, så är den sedan 1723 ej märkelligen öke, enligt Mantals längderna och tabell-wärket, och i östigt aldrig några klagomål försorde hwet brist på Medicamenter, äro på malmarna för så Apotek, så är deremot i sielwa Staden för många: Skal således aflägsenheten bliwa grunden till flere Apotekes anläggande; så torde slutligen bliwa nödigt at et på hwar gata inrättas. Men så nu det vara medgifwit, at et Apotek långst på Norr och Söder wore nödigt, så blifwer frågan om en Societet som äger Privilegia exklusiva, ej i siöd deras, ämnen äger bästa råd till en sådan inrättning: hwilket Societeten sig i underdånighet tilbudit.

Är således Inga laga skäl, till Privilegiernes fullständande; så frågas för det andra: om icke de böra bibehållas, då Societeten fullgör sina skyldigheter, då Apoteken äro försedde, med gode och tillräckliga Medicamenter, då Privilegier äro egendom: och då Swea Konunga för åfkan i 11. S. lyder så: Rikens Ständer, Ridderskap och Adel, Andelige och Werldlige, högre och lägre, samt hwar Swea Rikes Undersåte, wete wi bibehålla wid Swea Rikes bekräftade Lag, sberas rätt och friheter, förmåner och W. Privilegier, så at the therwid öfdränkta handhafwas. Jemför härmed 14 S. Regerings Formen, som är af lika innehåll och beskyddar hwar och ens wälfångne privilegier och rättigheter.

Följande är insändt:

Wälment århindran om Dränwinet.

Ingen sak är så skadlig, som icke i alla tider har sit förswar och sina försäktare. Ingen inrättning är heller deremot så god, ingen sanning så klar och ingen nytta så handgripelig, som icke får sina motståndare. En menighet kan och af stora förslaget, besedlagade med

fagra skäl och löfande namn oförmärkt bliwa förd i en kynnning, där de tyckas se skäl, sluta sig till och påföljder, lika som i en lada, fast de wid klar dag skulle snart märka, huru följade skäl, oriktiga slut och än värre påföljder utgöra rätta sammanhanget deruti.

Sanningarna detemot de så fasta som berg, de förmerkas intet, de äro som luss, ju oftare de tagas af, ju klarare blir deras sinnen, ju oftare de föras i eld, ju mera luttras de, och en öwäldig almånhet tillkommet döms rätten.

Ju mera inflytande en sanning äger i det almånna lefwetnet, ju istrygare bör den försäkras, och bör det minsta möder deruti anses af farliga följder, och kan den ringaste medborgare ej wara förment, at slåcka en gnista, som med minsta wäderpust kan sätta hela det almånna i en farlig brand.

Brånwins tillwårkingen och des antingen hämmande eller befordrande, är wid en sak af mycken betydelse, ty derpå beror ej allenast til stor del vårt politiska wäl och we, utan har äfwen des bruk mera gemenskap med våra seder, än mängden des älskare torde willa tännas wid.

Skal den beföras, bör det ske för nyttan. Skal den hämmas, bör det ske för skada. Af des den nyttlig, bör nyttan härflyta, anten af brånwinet self eller des drank eller af båda; Ty hwad angår det, at flere tusende människor i vårt Rike lewa af och med hwarwa tillwårkingen, ehuru skadelig den och wore, så läter det af sig self förfälla, då wårt land är i stånd at lysosätta tio gångor så många, med näringar, som ej torde wara förknippade med någons skadlig flytande krops och själva förderf.

At brånwinet wore af aldeles ingen nytta torde wäl wara för mycket almånligt sagt. Des nytta i Medicinen och Eghomiska resolutioner kunna wäl aldlig bestredas: Men huru liten födelighet får icke här af den nu wanliga brånwins tillwårkingen. Derjude at en Läkare behöfwer ibland bruka Arsenic, Antimonium etc. wid vissa tillfällen, mån derföre Arsenic etc. böra i alla lag bliwa almånna? Engelskt sagt det recommenderar sig ofta i Medicin; Men hwad följd der af, at intet allenast bruka det i alla lag, utan äfwen daaligen, och ofta til onaturligt stora sager?

Det heter wäl at brånwinet bör och brukas som Medicin; Men jag längade at weta, efter hwad lagar man wil nyttja det samma. Beulas det icke almånligt som en Panacea eller et universalt medel mot nästan alla sjukdomar. För rus så hållas det för souverant at bota sig med en sup eller flera. För hufwudvärk räknar man et säkert botemedel, at öka den samma. För ref, at med brånwinet öka matsyran. För colic at slappa inelivorna. För hosta, sypng, bröstvärk med mera, at sätta en farlig brand i lungorna, för swära sår, at flyta blodet med förgiftig skärpa. Ja på det at des bruk skal så mycket mera wara medicin, gör man cetera et Hieronymi Testamente, det med man wid alla lempor, (som N. B. hos somliga des älskare söka til nåd kan ywar tima), måste dageligen ställa sin i ordning somna maga til rätta, och således under förtigt nyttjande af Hierneri, komma ibland för sent med sit eget Testamente.

Sådan är des medicinska nytta hos almånheten. Man möter mig wäl och säger? Sådant är misbruk, hwilket ej bör hindra rätta bruket. När frågan är min Läsare: om något är nyttigt eller ej för et land; så är det ingalunda nog, at ut speculation kunna säga: ja eller så bör det rätt brukas; Utan frågan bör bliwa: hwad misbruk eller deras följande skador har denna eller en annan sak så omedelbarligen i följ med sig, at de nöppeligen derifrån kunna skiljas? Och sådana oförljagliga misbruk böra ofelbart läggas i andra wägskålen emot nyttan, och då först när den sednare wäger up den förra, men ej för, bör något anses såsom almånheten nyttigt, hållt då en långlig försämenhet talar om des oförljaglighet.

Hwad nu des örliga nytta widkommet, såg jag intet utan häpenhet nu på stunden i Härda Tidningarna N:o 17 för innewarande år pag. 66 och 67: en owanlig förteckning på des förwåner, uti Hr. W. Warrors wackra anmärkingar i samma ämne, utaf hwilka de skäl med god grund wedeläggas, men en, såsom af sin uphöfswan aldeles oberwift, och en ordalok utan tankar, gås aldeles förbi, nml. at brist på brånwin gifwer anledning til grof lefnad, nedrigt tankesätt, och bådär en tid, då upodlad själ blifwer en gåta, och brånwinet's fria bruk således, om icke det enda, dock et oumbärligt medel til förekommande af en grof barbarsimus i wårt land. Så oberwift som detta tänkas, så försäkrar jag, at det gör nästan det djupaste introck i de skälta läsares sinnen.

Ty at säga något trygt och med god mine, öfwertryggar den största boyen ofta mer än en Mathematisk demonstration. När öwäldighet och urflittning häriwa följjas åt, så falla wäl sådana sager öfwerända, men saknas någondera eller häggr, så gör den säkert burett. Så äga det sednare, men än färre des förra. Smaken för brånwinet läter jäsiwa de skäl, och på ärlig ånkoms af des förfäljande läter äfwen hos många disputera döms rätten.

(Slutet härnäst.)

ANNO 1761 d. 2 Maj.
Politie- och Commercie - Tidningar.
 Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Meteorologiske Observationer.

April.	Kl. 8. f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
25	25:86	4.5.	N.	- multt.	26: 1	8.5.	N.	- multt.	26: 1	5.5.	-	flart.
26	25:50	6.5.	NW.	- flart.	25:50	6.5.	SO.	1 flart.	25:42	6.5.	-	multt.
27	25:29	5.5.	W.	- multt.	25:19	10.5.	W.	- multt.	25: 7	8.5.	-	flagn.
28	24:86	6.5.	W.	1 ström.	24:86	4.5.	W.	1 rågn.	24:91	5.5.	1	multt.
29	25: 6	4.5.	NW.	- flart.	25:12	8.5.	NW.	- flart.	25:12	6.5.	-	flart.
30	25:29	5.5.	NW.	- flart.	25:37	8.5.	NW.	1 ström.	25:47	7.5.	1	flart.
1	25:46	8.5.	NW.	- flart.	25:49	12.5.	NW.	- flart.	25:49	8.5.	1	flart.

D. 27 Sjåa Nr. II. 11. s. m.

Följande Resande äro nyligen ankomna.

Grefswarne von Pohlen från Pomer, log. hos Caffefokaren Wigert gent emot Posthuset. — Capitain Werne från Göteborg, log. i huset N:o 70 wid Grefsgatan. — Lieutenant de Lubre, log. i huset N:o 93 wid Kornhamn. — Quartermästaren Hammar, ifrån Skåne, log. i huset N:o 62 och 63 wid Stora Gråmunde gränden. — Lieutenant Stael von Holftein och Canterberg, samt Kriegs Räkale Juringuis från Östergötland, log. i huset N:o 39 wid Wästerlånggatan. — Capitain Oldenburg från Wismar, log. hos Gulddragar Oldenburg gent emot Kongl. Stadet. — Kendric Eibek från Pomer, log. i Direct. Hittmullers hus i Mästare Samuels gränd. — Skjapparens Hapenberg från Udenwalla, log. i Suthoffs hus wid Lokatten. — Borgaren Edberg från Heringsand, log. i huset N:o 78 wid Styrmansgatan och Ladugårdslandet. — Guldsmeds Gesällen Edström från Wlad, log. hos Guldsarbetaren Kiedson wid stora Nygatan. — Wäpnerföriswaren Lundberger, från Pomer, log. hos Trådgårdsmästare Enckan Lundberg wid Kårburs Trådgårdsgatan. — Capitain Abod från Stralsund, log. i huset N:o 69 wid Sibilla gatan. — Fabriqwarens Cappel från Nyköping, log. i huset N:o 129 wid Pachhusgränden.

I Stockholm äro ifrån den 18 April till den 25 dito dödde: 17 Gåfbedarn, 29 Glicksbarn. Wäde 21 Par, samt begrafne 39 gamla Personer, och 22 Barn. (o) Utmärker at ingen Förtäring ifrån den Församlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde 7 af Lungrot, 13 af Hufsig sula, 7 af Wedstisula, 2 af Slag, 1 af Frelsen, 3 af Alderdom, 1 af Durtlopp, 2 af Dangsliwen sula, 1 af Gilt, 1 af Inwertes sula, 1 af Skörvugg. De 28 Barnen äro döde: 4 af Dangsliwen sula, 21 af Slag, 1 af Hufsigbet, 9 af Koppor, 1 af Wedst sula, 1 Wedrad, 1 af Wattu wt.

Namnen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Skräddare Gesällen Johan Wexling. — 2 Barn. — (St. Clara) Pigan Helena Persdotter. — Brandwäcken Moses Wexberg. — Laquejen Anders Uppmans hustru. — Studiosus Jon Hink. — Affidade Gardis farken Petter Sandbeck. — 4 Barn. — (St. Jacob) Pigan Brita Öberg. — 1 Barn. — (Riddareh.) Wancö Patienten Hans Berg. — (Tyksa Förl.) — (St. Maria) Fabriques gesällen Hindric Bergs hustru. — Margtsällen Olof Boiman 70 år gl. — Fru Charlotta Elisabet Krest. — Utkommarer gesällen Johan Lindgrens hustru. — Wädfaren Lars Kloström. — 7 Barn. — (St. Catharina) Timmermans Enkan Stina Öbning 75 år gl. — Hustru Anna Andersdotter. — Hustru Ingeborg Jacobsdotter. — Bryggare drängen Eric Ericson. — Tröjwäfware gesällen Johan Haffman. — Skinnaren Georg Paull. — Hustru Gertrud Ericman. — Utkommarer Esell Lind 68 år gl. — Hustru Greta Noellest. — Utkommarer Esell Lind 63 år gl. — 9 Barn. — (Kongsholmen) — (Ladugårdsland) Sjögaten wid Kongl. Påfwet Petter Åker. — Wäpnermästaren Johan Huddig. — Wäp-

mästaren Petter Brunkerg. — Besökaren Pors Lundmark. — Enkan Catharina Loberg 75 år gl. — Enkan Anna Broström. — 2 Barn. — (St. Olof) Byggmästaren Lora Sopong's Enka. 89 år gl. — Trågårdsmästaren Hagbergs Son Carl Hagberg. — 4 Barn. — (St. Johannes) Hjfsaren Anders Belanders Husku. — Timmerman Hindric Silfwers nagel 70 år gl. — Linneman Johan David 65 år gl. — Enkan Margareta Wefman 68 år gl. — 2 Barn. — (Baranuser) 1 Barn. — (Dan-viks Förl.) Mblnaren Gåfers Husku Sigrid Ericsdotter. — Gardiasaren Weht Lundberg. — Stads Soldaten Johan Berg. — (Skepsn.) Volontären Mattias Weberg. — (Lilljswårdfte Reg.t.) — Sabbathbergs Jattigbuis.)

Utskällige Fungidrelser.

Främledne Justitllå Borgmästarens i Malmö Anton Borgs Sterbhus deltagare, föla härigenom wid handen gifwa, at som bemålte Sterbhus är under behörig redogörelse, och nödigt är weta, innan det kan utslutas, om någon fordrings ägware skulle finnas til detta Sterbhus, alltså annodas wederbörande, at dagen den 26 Junii innewarande år 1761 sig uti Sterbhuset infinna, sina fordringar skriftligen anmäla, samt wara försedde med sådana bewis, som deras fordringars riktighet innygar. I widrikt fall, och dertill efter denna underrättelse och notification intet anmälände, innom och aldrafäst den förmälte dagen sser, blifwer skitet afslutat och wederbörigen afgjordt.

Nästa måndag som är den 4 Maji kommer på Stadsens Auktions Kammare at försäljas något rådt win, samt et litet partie togel.

En Tiffump med segel och all tillbehör i fullkomligt godt skänd, en ny Löfvedda, et flotte nåt och några stycken löggnåt, samt långref och krotar, är til salu; underrättelse derom sås hos Wacktmästaren Wording i Justitllå Revision.

Någor Lackage efter en Hutare Jagt om 50 swära låker med segel, är til salu; hwarom underrättelse sås i huset N:o 129 på stora nygatan in trappa up.

En wäl conditionerad fyrstjig Reswagn är til salu; underrättelse sås hos Bryggaren Lös rentz Wefman på St. Olofs Södra kyrko gata.

Wit emot Bånds hörnet på Jernorget i huset N:o 26, är en stor källare at förhyras; underrättelse sås i samma hus. Äfwen finnes löggnåt från 12 til 18 samnat til salu på samma ställe.

Uti Ulf's Wollåda säljes: Några anmärkningat upfatte i anledning af Professor Gadd's håldna Tal på Wetenskaps Akademien om Finlands Climat för 6 öre löp: mt.

Profften Elmans Wöndags arbete 1:sta och 2:dra delarne, finnes til köps i Åsensenten Krys hus wid norðre i trappor up, hwartil ingången är uti Hellwicks gränd. Derpådes äro ok äreublerade rum på wicka at hyra,

Maji Månads TAXA.

Hwarefter följande Persedlar försäljas i Stockholm, Anno 1761. Rp:mt.

Bröd til et öre Rp:mt öbr tvåga.	En Kanna godt Dubbel öhl	1 dal. 3 öre.
Hwetebröd med mildt bakat 1 och 1 halst Lod.	En Kanna Endelt öhl	18
Dito utan mildt bakat 1 och 3 fjerd. Lod.	En Kanna godt Swag. öhl	8
Strådt Råg bröd 4 och 1 halst Lod.	En Kanna Söt Midel	22
Dito strådt bröd 7 och 1 stend. Lod. Rp:mt	En Marek Fårst Öre Stut eller Dwi	
Et Fat Dubbel öhl	ge. Fiskt	16
Dito En Tunna	En Marek Hel eller Hafs-god gibdd Kalf	28
Et Fat Endelt öhl	En Marek Framstjering dito	26
En Tunna Dito	En Marek Wastjering dito	30
Et Fat Swagöhl	En Marek Fårköt	16
En Tunna Dito	Gods Drikes Lam såljes stycket 9, 10, 11, 12, 13	a 14 doler.
En Tunna Spisöhl		2: 4
Fårst Fisk.	Mindre Glåddor och Abborar	16
En Marek Rudor, Klundra	En Marek Jo	10
Broren Gids, Giers, Lårst	Sil	8
Större Glåddor	Mörter	10

Inskanmande Spannemåls prisen hafwa näst. Månad warkt: Hwete 60, 48, 42, dal. Råg 32, 24, dal. Korn 31, 29, 26, dal. Malt 33, 31. Blandsjäd och Hågen 24, 18, 15. Erter 48.

Uf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Riksdags Tidningen N:o 19.

Kongl. Maj:ts och Rikens Krigs-Collegii Kundgörelse, Efter hwilken samtligt Landt-Måntemästarene hafwa sig at råtta wid försagets och Räkningars författande öfwer the Krigsmanshus medel, som i Landt-Månterierne insättas. Dat. Stockholm then 14 April 1761.

let en appetit sup, så wore jag intet i skänd at göra något godt mät, hwilket wäl äger grund, i anseende til de många förtugående, som sedan slappat inelhworna. En annan gång då man är på sätlwägar, med råga eller ingen kost, hetet det; Hade jag intet bast då och då en sup bränwio, at öfwa hungern med, så hade jag varit olyckelig. Ligger icke här en lika contradiction. Wi slippa således at bruka andra än wåra motståndares egna wapen til wårt försvar, tills de fört förena sig. Saken är ammars ielklar om bränwiniets släta nytta. Wår föra Linnæus har det bland annat för flera år tillbaka med anförda rön uti en Kimanoch florligen wiskat, huru förderwellig denna dryckin är, och en förfätan och samwets öm Läkare skriwer nylligen derom på et ställe; Bränwinet rått at råga det kylt, öfret magwätskorna, förtor apeten, åstodkommer obstructioner och dumt huwud. Detta är i sanning den ädrigaste Character som kunnat gifwas på en så förderwellig dryck. Men wi wisja intet långre dröja härwio.

Det är i synnerhet dranken som skal ärfätta hwad som kunde bruka för det förra, och det i så stor grad, at sedan man måskat til en tunna miöl til bränwini, och sedan man efter sed giåsning distilerat derifrån 15 a 20 kannor spiritus, så är dranken som quarlämnar i nyttan mer än 4 tunnor af samma miöl til beskafens utfördning, utan någon distilering.

At här intet måtte tillstå någon ordeträta, så bör man medgifwa, at en tunna miöl til kreaturens utfördning kan detil både bättre och sämre användas. Påt wara at miölet genom tillmåstning och giåsning kan bliwa spösamare, än då det utan giåsning detil användes. Saken blifwer då antingen denna: En tunna miöl måskat til bränwin, blifwer endå derigenom at 15 a 20 kannor spiritus tages derifrån, så nyttig och nyttigare wid kreaturens utfördning, som 4 tunnor af samma miöl på samma sätt tillmåst uti distillation. Effet och är meningen at en tunna miöl wäl använd genom utspädning giåsning etc. kan bliwa nyttigare än 4 tunnor samma miöl illa användas; wid hwilken sednare mening det blifwer swårt at weta at utskafa huru illa på ena sidan de 4 tunnor supponeras användas, innan en tunnans drank öfwer öfwer dem i nytta. I denna sednare händelsen wil detta skal ännu intet stort säga til dramens betöm, det är då lika mycket som om man sade: Fyra tunnor miöl kunna så illa användas til spising för kreaturen, at dranken wäl använd efter en tunna, gör större gagn ehuru distileringen sedt dräf. Men den förra meningen wil säga något mera; kan den så jän, så har bränwiniets förskärlare sådet et snart behöwligt, innom hwilket de lära i det längsta söka förswara sina fördelar. Men låt oss se huru fast det står.

Distillation är här intet annat än en utdunstning af de winagtiga delar som i giåsning iklåd sig samma egenkap och dymedelt äro blifne specifise lättare än stemmen och det jordagtiga. Samma winagtiga delar finnas äfwen i alt wårt öl och swagdricka, och i det förra långt ymnigare än i bränwini ämnet; ty et godt öl kan genom en enda distilering med wanliga pannor sås påskobelt bränwin, hwilket ej gierna ser af bränwini ämnet. Denna utdunstning lika på hwad sätt den ser, bortförer det winagtiga och lämnar stemmen (Pölegma) iemte det jordagtiga efter sig. Wår öflet står någon tid öppet, hållt i wärma, förflyger det winagtiga sin wäg. Dänt hwad afsatnad i sjerka, hwad wedertwärdighet i smaken har icke det quarlämnade. Saken är med bränwini dranken den samma, dock med den tillågning, at ehuru dranken varit swagare än öflet, så är dock iömedelt en förra grad af detta, utdunstningen skied mycket nogare utur den förra än den sednare. Stulle nu någon wisja påstå, at en lanna dufwit öl stulle sjerka, wärma och upfiska lika mycket som en lanna dufwit, friskt och godt öl, torde han hafwa swårt at wisna medhåll. Men om han än wille påstå och öwertoga någon derom, at det dufwa skulle stoffa större nytta än fyra gängor så mycket friskt dr. ska, torde han efter mist begrep bliwa et åttöje, och än mera om han påstode det samma om bränwini dranken, i anseende til swagare ämne och wäldsamare utdunstning.

Men låt oss icke des mindre antaga saken såsom medgifwen, at en tunnans dufwit eller utdunstad drank är i nyttan för kreaturen mer än 4 tunnors outdunstad, då låter nödwändigt den frågan uppas, huruledes den ena tunnans drank kan bliwa nyttigare än de andra fyra? Medgifwer jag på min sida, at intet några söwande delar wid bränwiniet slugit bort utur dranken, så låter mig och böra medgifwas, at igenom utdunstningen ingen tilldning kunnat se i det hwara utdunstningen sedt. Således är då klart, at den mer än fyradubbel nyttan, som af utdunstad drank påstås stöta, intet kan iöfås om en fyradubbel söda, utan låter det sista på södans hälsofambet, så at den i det äffende gör fyradubbel gagn.

Hälsofammare har den intet kunnat bliwa, utan at det som ohälsofamt deruti varit, derifrån blifwit afjondrat, nu är här ingen annan afjondring skied än distileringen, då alt det afjondrade med nödsta förgäflighet är samlat, at af menniskor förtaras, hwilket i den händelsen i en hög grad wore ohälsofamt, emedan dranken genom dess afsädning blifwit mångdubbel nyttigare och hälsofammare. Wore icke detta en iöwänd buswärdning, at genom medborgares ohälfa stoffa mångdubbel nytta för sina egna Boskaps blodar?

(Slutet härnäst,)

ANNO 1761 d. 9 Majj.
Politie- och Commercie-Sidningar.
 Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Meteorologiske Observationer.

Majj.	Sl. 8. f. m.				Sl. 2. e. m.				Sl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
2 0	25:49	8.8.	N.	- mult.	25:49	8.8.	N.	1 mult.	25:53	8.8.	-	flart.
3 0	25:53	8.8.	NW.	1 flart.	25:58	12.8.	NW.	1 flart.	25:60	9.8.	-	flart.
4 0	25:57	8.8.	S.	1 rågn.	25:57	11.8.	S.	1 mult.	25:58	8.8.	-	flart.
5 0	25:58	9.8.	S.	- dimba.	25:50	12.8.	W.	- rågn.	25:45	12.8.	-	flart.
6 0	25:55	12.8.	NW.	- flart.	25:60	13.8.	NW.	1 ström.	25:66	9.8.	-	flart.
7 1/2	25:78	10.8.	NW.	- flart.	25:78	23.8.	NW.	- flart.	25:78	10.8.	-	flart.
8 2	25:76	12.8.	W.	1 ström.	25:76	20.8.	W.	- flart.	25:73	12.8.	-	flart.

D. 4 Nymåne kl. 6. 47 t. m.

Följande Resande äro nyligen ankomna.

Baron von Sacken och Candid. Hoffman, log. på Källaren Förgyllta Winklet. — Afse-
 foren Edman ifrån Fahlun, log. i huset N:o 57 wid lilla Wattungården. — Lff-Drä-
 kanten Wrångh och Conspapen Schalln ifrån Hudwigswald, log. i huset N:o 31 wid Sme-
 diegatan. — Handläman Hansen ifrån Christiania, log. på Malmens Källare. — Handels-
 man Wiese ifrån Birgen, log. på Källaren Kiga. — Ribsnät Gesällen Hefler ifrån Stras-
 fund, bor hos Ribsnätens Hefler. — Kakelugnem. Gesällen Janke ifrån Calmar, log. i
 huset N:o 5 wid gamla Kongsholms gatan. — Bokbindaren Hamberg ifrån Drebro, log. i
 huset N:o 5 wid Slußen. — Magist. Mosserus och Volont. Blackadius ifrån Småland,
 log. i huset N:o 22 wid Skepp. Carlå gränd. — Conducteur Swedberg ifrån Bergslagen,
 log. i huset N:o 58 wid Drottningegatan. — Bläckmatars Gesällen Drafenhor ifrån Norrbo-
 ping, log. hos Bläckmataren Wisell på Liårhofs gatan. — Swarsware Gesällen Stog-
 yrdm ifrån Arboga, log. i huset N:o 30 wid Agerings gatan.

I Stockholm äro ifrån den 25 April til den 2 Majj födde: 21 Gåbedarn, 24 Fisks-
 barn. Wigde 16 Par, samt begrafne 48 gamla Personer, och 30 Barn. (o) Utmär-
 ket at ingen Förteckning ifrån den Församlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde 7 af Alderdom, 7 af Lungrot, 14 af Hetsig siuka, 2 af
 Andeklyppa, 1 af Diarthe, 1 af Bröstsuka, 2 af Slag, 3 af Wattusot, 4 af Kråka, 1 af
 Magret, 1 af Fläckfeber, 1 Drunknad, 2 af Färande siuka, 1 af Wädelig händelse, 1 af
 Wenerill siuka. De 30 Barnen äro döde: 3 af Dangsiwen siuka, 2 af Hetsig siuka, 13 af
 Slag, 5 af Koppot, 1 af Inwertes siuka, 1 af Altan, 3 Dödsdöde 2 af Bröst siuka.

Namnen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Brufs-Patron Wittfoths Enka, Fru Sara Schells 68 år gl. — 2 Barn.
 — (St. Clara) Stads-Secreteraren Wälborne Hr. Mattias von Hermansons Fru, Wäls. Fru
 Maria Elisabeth von Vahr. — Fattighus-hjomet Petter Dahlquist 81 år gl. — Murgesäl-
 len Carl Fredric Berg. — Nyttaren Lars Åst. — Mätaren Eric Norbergs Enka 73 år gl.
 — 1 Barn. — (St. Jacob) Afseforen Eric Åst. — (Riddareh.) 1 Barn.
 (Tyska Kerk.) 1 Barn. — (St. Maria) Linwärfaren Swen Wittstedm 66 år gl. —
 Nynt-Smeden Måsterkröms Enka 75 år gl. — Sidman Petter Gunnarson. — Sidman
 Dlof Lindberg. — Pockhus Bötienten Eric Mellberg. — Politie Gubben Matts Elman.
 — Mätaren Dlof Lundberg. — Pigan Anna Catharina Kieselberg. — Tienstgäffen Erke
 Björckman. — 6 Barn. — (St. Catharina) Bläckmataren Carl Hulberg. — Entan

Margareta Strid. — Enkan Belta Lindberg 72 år gl. — Eggwärdare Hustrun Christina Lundberg. — Strumpvärdare Hustrun Stina Sundman. — Fädmnären Petter Mühr. — 15 Wårn. — (Kongsholmen) Drängen de Kock. — Hustru Hielm. — Arbetaren Lorentz Öbrinck. — (Ladugårsländ.) Åkaren Johan Åkerman. — Souppvårdare Zimmerman Anders Mårbergs Hustru. — Enkan Belta Westman 60 år gl. — Enkan Christina Lund 89 år gl. — 2 Wårn. — (St. Olof) Stads Våkeman Christoffer Windruswa. — Zimmerman Petter Ströms Hustru. — Handläggaren Olof Månsons Hustru. — Frälske Fogden Jan Waggés Enka. 2 Wårn. — (St. Johannes) Skomakare Ålderman Hans Edman 74 år gl. — Hattmätare Gesällen Olof Enbom. — Snickaren Anders Edborgs Hustru. — Zimmermans Enkan Sara Noeman. — Enkan Maria Edman 78 år gl. — Enkan Anna Stina Ohman 81 år gl. — En brunsknad ofständ Mans kropp. — (Barnhuset) —) Danviks Förl.) Stråddaren Carl Lörberg 72 år gl. — Sammarstevardaren Friedrich Pheil. — Tyfka Spinnerkan Lovisa Straus. — Jungfru Anna Maria Hensch. — (Skepsb.) Kuitken Miss Woberg. — (Läkswårdske Regitet.) — Sabbatsbergs Fattighus) Affidade Gardis Soldaten Eric Flink. Gullsmeds Enkan Brista Wimmercrantz.

Öfverfullige Kungjödrelser.

Utur huset N:o 15 skart wid Slätts backen på Dörsånggatan en trappa up, blef den 25 April bortskulkt et stort Fickubr med Silfwer skifwa och Konung Augusti i Polens Portrait, samt i Oron en liten diamant insattad, som med uhrvärtlet öfver ansichret löper, och glas öfver i botten; den som om beordrede uhr kan gifwa någon underrättelse i öfwannämde hus, skal med 30 daler koppr. mt. hedertligen blifwa förskuld.

Stenhuset N:o 121 wid stora nygatan och hörnet af Saltmätare grändenz, å fri och egen grund, har 3 wåningar, goda läktar, Stall och wagnstrem med mera, är til salu; närmare underrättelse härom fås hos Notarien Norleen wid Kongl. Hof. Rätten.

Såsom et partie Solskådar äro blifne färdiga af Johan Marschalls privilegerade Solskåders Fabrique, och et partie oäkta Solskådar äfwen blifwa nästa wicka färdige, så lännas til de Handlandes underrättelse, at disse tillta med Wårn. Solskådar i partie hos Ulter Pettersen, borandes på nygatan uti Modins hus, på tid, eller per Contant emot Diabat bekoms mas kunna, skolandis också om 3 wickor äkta Solskådar blifwa färdiga.

Gifwes härmed tillkänna, at de som boswa at försälja hus och egendomar, så i Staden som på landet, samt åstunda Inspectorer och Fogdar, kunna anmäla sig hos för detta kungl. Kamaren Olof Rönqvist, boendes uti bopare gränden wid Skepbron och hu. et N:o 26.

Äfwen finnes hos honom underrättelse om en Chais för en person, som är til salu. Några få Lotter til Carlscrona Lotteris andra dragning, som seer öfverdröjeligen, finnes hos W. Dessel och wanliga skällen a 1 daler 16 öre koppr. mt.

En wäl conditionerad Resewagn, klädd med grönt kläde jämte tillbehör, är til salu; underrättelse erhålles i huset N:o 4 på Drottninggatan.

Åf Trycket kommer at utgifwas et af Landshöfdingen och Riddaren af Kongl. Maj:ts Nord: siftern. Orden Herr Baron Johan Funck i flere år utarbetat Wårk, under Titul: Öfverwäg til Kundskap och utdning til Swensk Lagsarenhet. Det blifwer allsammans treft på stort Höhödnost papper i Regal 8:vo, och läere wid pås utgöra 30 ark. Men på det försläggaren någorlunda må weta hwad antal Exemplar som bde upsläggas, så emottagas härupå pränumerotion til denne Maj: Månads slut med allenast 1 dal. Silf. mt. Exemplaret, som betalas emot quittance uti Kongl. Tryckerie-Boden, hwarst hwar och en kan få se och läsa det redan trycke förtal til med derwid fogade Wolens föderning, hwaraf man kan inhämta des intättning och ändamål; och resten af betalningen skillegges då Woken färdig lefweres wid detta års slut.

En Fillsump med segel och alt tillbehör i fullkomligt godt skänd, en ny Löfssöta, och några stycken läggnat, samt längres och kroat, är til salu; underrättelse derom fås hos Wacke mästaren Nordling i Justitiä Revision.

Hos Bokbindaren Prohiesm uti nya Rådhus byggn, finnes til löps: Förordningar och Publique handlingar från 1718 til 1740 4 franska band 100 dal, Dictionaire Historique, Littéraire et Critique de la vie et des Ouvrages des savans de tout tems et de tout pays 6 tom, 110 dal.

Åf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Maj:ts Nådige Resolotion upph. Präste-Ståndets underdånige ansöfning, at, wderberande Prästerkap måge återgå och framgent til gods njuta tden Cron-tionde Spannemål som them under namn af wedelag warit ansögen, men i en del Församlingar blifwit indragen m. m. Dat. 9 Januarii 1761.

Kälsdags: Tidningen N:o 20.

Stockholms Nefoblåd.

Tördagen den 16 Maji 1761.

Lärda Saker, och Rön.

Slutet af wälment århinderan om Brånwinet. Se nefoblåd (N:o 19.)

På et och häremot se hwad olågenheter och förderi brånwin medförer? Om det samma kan man med säkerhet säga, at det ej allenast giærdt mycket busser och owäsende, ja ofta dråk, utan och många stråffwåringar, edublar och swårjare, lika många bor, lågersmål, khuswar och lögnare, många åmbets förluster, och än flera origtiga förwåstningar, tusende muto giffware och lika många tagare, ej färre uslingar och liggare, och det som aldrosafeligast är, så många tusendetil själ och kropp förderiwadt.

Så mycket detta tyckes wara sagdt, så litet lår det sakna bewis hos den som ej är sielf råfad uti en siöck rök af samma förklusande ånga, hwilken, i såället för at bliwa öfwer bewist, blifwer sielf det oemotjelligaste bewis på en eller flera omskändigheter af det nyh ansföda, hos hwat och en som anser saken med dyra ögon. Men skulle man ånteligen, i anseende til sakens wigt fordra ytterligare bewis, så beropar jag mig på en årsfarenhet, som onskeligen blifwer den bögsa och oryggeligaste, jag menar, de från alla landsorter inkomna berättelser, hwilka giffwit wid handen, at i början af Förebudet emot brånwins brännandet, då första delen ännu wådde det samma, och samma dygd war rar, finnas en stor del mindre brottmål wara domstolarne i Allret förekomna, än tilljörne då det war ålmånt, hwilket allena dinna gången torde göra tillpölest.

Om lårer det före ansföda-inkastet yrkas med nytt afsware, neml. Allt det onda härflytt af misbruket, men ej af brånwinet råttas och måtteliga nyttjande. Misbruket, heter det, bör råttas genom lag, och wårhan derför intet förbjudas; Ty då borde ölet och, som ofta har, samma påföljdet, undergå et lika böer.

Hwad nu misbrukets råttande genom lag widkommes, så är saken ingalunda dermed hulpen, med mindre en kraftig wårkstämmighet derpå följer. Men lår och taga det för afgjort, at misbruket når de fle och bliwa uppenbara utan ringaste afseende på misbrukarens böder, rang, anseende och wilkor, strart ställas för råttas och efter lagens strångbet affstraffas, så lårer åndå den frågan oppas; Om, allt misbruket kan derigenom affstraffas eller ej?

Skal frågan kunna bejafas, så bör först med exempel wiskas, at åttainstone i den eller den ort, det Sån eller Lagsaga, dymedelst allt misbruket är wårkteligen häfwit, och till det är stedd kan jag med trygghet neka dertil; så mycket helde, som många besit aldrig komma inbde domstol, såd de kunna härflytt af samma orsak. Många misbruket är åttwen sådana, dem lagen icke ens anser med straff, såsom hälsans förderiwande, lifwets förkortande, egendomens förspilning etc. med hwilka samhällets ofärd likwål är på det närmaste förknippad.

Således åberopas lagens råttelse på misbruket, mera till et flut, batom hwilket misbruket för swaghynta så så länge liggå undanskuckna, till friheten är vunnen, sedan är man ty så rådd mera at taga lastwren af.

Allt öhlets misbruket förer ibland i följe med sig samma olågenheter, bör intet nekas, men at det åndos den tiden då brånwin intet war til fångs, ej på långt, når swarade emot brånwinet stada, det intygade förfarenheten, når wi nu deremot lägga de förmaner, som denna

dyret hafver, neml. at den, efter en påliffelig Påfars ord fupet, söder, laxerat, gier sömn, samt värmer långt mer än brännvint, så torde emellan dessa drycker bliwa en all för stor olikhet, då brännvint i sit vanliga, fast och måttliga bruk, så mycket mig vittne-lligt är, medförer föga nytta, men wäl hundrade olägenheter: Alla tiders och folks exempel, hwarest brännvint brukats, har och wisat huru oliklyckligt misbruket varit.

Det är intet olikst en hund, som ibland kunde göra sin Herre det nöjet, at taga en eller annan hana, men hade i flera år brukat upåta och sära flera få af sin Herres dyrbara björ-
dar, ochrat all af wallhionen använd upfigt och wård, så utom des då och då bita halsen af des gås, ankor och falloner. För alt sådant anfördes swära klagomål för Herren, med begäran, at den skulle skaffas aldeles utur wägen, emedan det lilla nöjet som Herren hade af honom, intet swarade på något sätt emot skadan. Herren tog hunden seke des mindre i för-
swar, ty han wille ej gå misom om sin ro; fast han ofta från sin jagt kommit så trött och harnsen hem, at han heldre sedt han aldrig varit ute, och wäl ibland i två, tre dagar hast länningar deraf i sin krep; han anförde til des förswar, at hvad hunden gjort skada, det borde tillrätnas misbruket, och wallhionens wårdslöshet, det wore obilligt, at derföre skaffa honom utur wägen, fast Herren hwarken kunde skaffa sig bättre wallhion än före, eller någon deras waksambhet kunde göra tillförlit at hindra des klupshet. Du frågar jag: hvad sä-
kerhet har Herren kunnat skaffa sina kreatur genom denna skilnad.

Så länge altså menniskor, blifwa menniskor, och hwarken helgon eller änglar, så lä-
ree en sådan brukets och misbrukets skilnad i anseende til en menighet ej hinna långt utom Rik-
sarens hierna. G. Carlshy den 17 Martii 1751.

M. C.

Meteorologiske Observationer.

Maji.	Kl. 8: f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
9	25:73	11.ö.	W.	- flart.	25:71	19.ö.	W.	- flart.	25:67	13.ö.	-	flart.
10	25:63	12.ö.	SO.	- flart.	25:62	17.ö.	SO.	- flart.	25:60	10.ö.	-	flart.
11	25:55	8.ö.	N.	- mulit.	25:57	11.ö.	N.	- mulit.	25:58	11.ö.	-	rågn.
12	25:51	8.ö.	NO.	1 rågn.	25:60	13.ö.	NO.	1 mulit.	25:55	8.ö.	1	mulit.
13	25:55	7.ö.	O.	1 rågn.	25:55	11.ö.	O.	1 mulit.	25:60	8.ö.	-	fredm.
14	25:64	8.ö.	N.	1 mulit.	25:64	11.ö.	N.	1 mulit.	25:67	11.ö.	-	flart.
15	25:70	7.ö.	O.	1 mulit.	25:70	13.ö.	O.	1 rågn.	25:63	12.ö.	=	mulit.

D. 11 Föresta Dw. Kl. 10. f. m.

ANNO 1761 d. 16 Maij.

Politie- och Commercie-Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

I Stockholm äro ifrån den 2 Maj till den 9 dito födde: 20 Gåfkebarn, 19 Flickor barn. Döde 14 Par, samt degrafne 31 gamla Personer, och 21 Barn. (0) Utmärker at ingen Förtäckning ifrån den Föresamlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde 9 af Hufsig hufsa, 1 af Koppor, 4 af Alderdom, 7 af Lungrot, 2 af Mattande hufsa, 2 af Håll och Sting, 2 af Wattuot, 1 af Kallbrand, 1 af Andelåppa, 1 af Fråsa, 1 af Slag. De 21 Barnen äro döde: 1 af Läkande hufsa, 7 af Slag, 3 af Måfving, 1 af Dangifwen hufsa, 2 af Brösthufsa, 1 af Halshufsa 1 af Koppor, 3 af Fråsa, 1 af Svullnad, 1 Drunknad.

Namnen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) 4 Barn. — (St. Clara) Arbeta Karlén Eric Wackmans Hustru. — Jernbåraren Petter Hedenstedt. — Pigan Maria Jöransdotter. — Fattigbus Karlén Petter Sundin 88 år gl. — 1 Barn. — (St. Jacob) — (Riddareh.) Hufskuffen Helge Hallengren. — (Tyka Förl.) — (St. Maria) Registratoren uti Riksens Ständers Banque Alexander Flint. — Enkan Lisa Frimodig 75 år gl. — Enkan Cicilla Jacobs dotter 84 år gl. — Sjöman Clas Wadström. — 4 Barn. — (St. Catharina) Murgesällan Johan Wäck. — Spinnestån Catharina Wermelin. — Styrman Johan Abman. — Enkan Maria Mats dotter 63 år gl. — Manufacturisten Johan Petter Ringels Hustru. — Sjöman Mattias Bergström. — Skofstikaren Eric Lindbom 81 år gl. — Wackmästaren Petter Lindgren 61 år gl. — Murgesällan Petter Ekström 80 år gl. — 4 Barn. — (Kongsöholmen) — (Ladugårsländ.) Kyrko Herde Enkan Elba Margareta Simming 73 år gl. — Fälder-Cancellisten Nils Sandström. — Timmerman Johan Edström. — Wranowacken Johan Thunberg. — 3 Barn. — (St. Olof) Bondebrången Abraham Larsson. — Timmerman Lars Thorgren. — Porcellains Wård-Gesällan Esaias Lindström. — Wadfabriken Jon Friberg. — Socken-Stomakaren Pebe Olsson 78 år gl. — Eggwärdare Gesällan Petter Ekström. — 4 Barn. — (St. Johannes) Linwärdare Gesällan Anders Griff. — (Barnhuset) Pigan Helena Abman. — (Danviks Förl.) — (Skepsh.) 1 Barn. — (Låneswårdste Reg. tet.) — Sabbatsbergs Fattigbus)

Utesällige Kungörelser.

Några få Lottor till Carlscrona Lottelös andra dragning, som slet oförderligen, finnes hos P. Desslitz och wansliga ställen a 1 daler 16 öre koppr. mt.

Åf Trycket kommer at utgifwa et af Landshöfdingen och Riddaren af Kongl. Maj:ts Mordssterner. Deden Herr Baron Johan Fund i flere år utarbetat Wård, under Titul: Ömwig till kundskap och utöfning till Swenskt Sagsarenbet. Det bliwer allsamman tryckt på stort holländskt papper i Regal 8:vo, och låter wid pås utgifwa 30 ark. Men på det förslägaren någotsunda må weta hwad antal Exemplar som bde upläggas, så emottagas häruppå pränumeratjon till denne Majj Månads slut med adessat 1 dal. Silf:mt Exempelare, som betalas emot quittance uti Kongl. Tryckeri-Boden, hwarist hwat och en kan få se och läsa det redan tryckte företalet med derwid fogade Wofens fördelning, hwaraf man kan inhämta des inrättning och ändamål; och resten af betalningen årliggas då Wofen färdig lefwereas wid detta års slut.

Uti Lochnes och Nyströms et Stolpes Bokläda wid Riddarhus torget, försäljes et af Trycket nyligen utkommit arbete, kallat: Konung Salomos ordspråk på Heroisk vers, efter grundtexten författat af Anders Nicander; 2 dal. 24 öre Kopp:mt. på skrif: och 2 dal. dito på Tryckpapper; på samma ställen finnes några få exemplar af samma Auctors ej långesedan utgifne arbete, under Titul: Lefnads regler och ordquäden utaf Konunga och Högstinga Styrelsen på Heroisk vers, för 12 öre Kopp:armont exemplaret flurit och häftadt.

En Fisksump med segel och alt tillbehör i fullkomligt godt skänd, en ny Edsflotta, och några stycken laggad, samt längtes och krokar, är till salu; under rättelse drom sås hos Wachtmästaren Nordling i Justitiä Revisionen.

Hos Nathanael Westberg wid stora Kyrkiödrinken finnes franskt glas flurna till rutor a 200 rutor i kiskan, En sorte 13 tum höga och tio tum breda a 330 dal. kiskan, En sorte 12 och en half tum höga och tio tum breda a 325 dal. kiskan, och en sorte 12 tum höga och tio tum breda a 300 dal. kiskan.

2 Il Salu angifves et berusat Säterle af 4 Mantal med der under hörande fjerdedel apatt Frälshemman och et herredets Mantal dito Stätte, jemte 5 stycken tosp, förutan Wackhusoor, för hvilka wisja tider om året giöres dagewärken. Denna Egendom som är belägen i Upland, wid Mälaren, 5 mil sö: och Landväg ifrån Stockholm, har tillräckelig skog, et godt fiske, med bete, en stor prydelig och fructibärande Trädgård, wäl härdad åker af 40 tunnors utsäde uti god lera, samt ång til 150 a 200 last hö, som dock ansefligen kan förötas. 3 Mangården, som består af en wacker Characters Bygning, 2 paviljonger och 2 skogelbyggningar äro 13 stycken meublerade rum, och är Ladugården jemte andre nödiga uthus i fullkomligt skänd. Om priset och beskaffenheten af denna Egendom, hwilken med öfr. detsl. förige Inventarium af bokkap med mera genast kan tillräddas, linnas under rättelse hos Wachtmästaren Helbom i Charkå Sigillatå Contoiret, alla söndagsar ifrån klockan 10 til 1.

Huset N:o 7 på Drottninggatan, snedt öfwer 3 tunnor, som består af 27 eldrum och 4 små kaffrum, fullkomliga goda läskar under hela huset, en god brunn, en liten skogel til höns och andra små kreatur, en dito til mangel-sammare, wagnshus til 8 wagnar, stall för 8 hästar, wedbod til 50 samnar wed, stor wind öfwer wagnshuset, stall och wedboden, och 2 ne gårdstum, är til salu; Där finnes och en State-Wagn öfwer alt wäl förgyllt, in uti kladd med grönt sammet, dertill et par Selar af grönt raffian med förgyllt beslag uprä; Åsken fins här et parstie god hästar; om priset på alt detta kan öfwertens kommas med Håsmästaren P. Schacht.

Emellan Alderhus torget och blinnide brinken gent emot Lilla brunn, är förkommit en röd raffians kaffhof, hwaruti legat följande Transport Sedlar, neml. en på 600 daler, 2 ne a 300, en på 64, och en på 50 daler, ungefärligen några hundrade daler i små sedlar, alt löp:mt, samt 2 ne Reverser stälde till sedelbakwaren på 500 daler löp:mt, 3 ne annotationer af angelägit innehåll; utlofwandes ägaren för den som så rättfint är, och detta igenkaffat 300 dal. löp:patempt, som på Lindroths Caffehus prompt utbetalas.

Et Åttastämmigt Dregelwärt i godt och brukbart skänd, bestående af 2 ne Principal: Grödd: Kleut: Octav: Övint: Super: Octav: och en Trompett: stamma, med tillhörige blågar, är til salu uti en Soekne Kyrka i Småland, 2 ne mil ifrån Jönköping och Grenna, uti hwilken Kyrka samma wårt nu är för litet, men kan uti en mindre Kyrka med nytta brukas. Den som wore bugad, at för billigt pris tilhandla sig detta Dregelwärt, behagade anmäla sig hos Post: Inspectoren Lagerdahl i Grenna, som har sig priset bekant och anwisar stället där Dregorne äro befintlige.

En Låne Vanquens Pantsefel under N:o 8413, Dat. den 20 April 1761 på en Siffwer: stäl om 30 och et fjerdedels lod för 120 Daler R:mt, är förkommen; Den som jemna Pantsefel upblittat, gifwe det tillkänna hos Klosteren i St. Mariä församling, eller hos Wachtmästaren Linnel i Vanquen.

En liten Spelsack med alt tillbehör, är til salu; hwarom under rättelse sås på norr:malen i lilla wattungränden hos Madame Hafverfall.

Uti Kläde: skänket i Fru Zieglers hus, mit emot St. Jacobi Kyrka, är til salu insatt en mäss ny half Imperial Sång af grönt barantin med gula södern, för 250 Dal. R:mt.

Ifrån den 24 April til den 15 Maj, äro 22 st. Skippare ifrån nedannämde utrikes orter bit til Staden ankomne, neml. 3 från St. Wres med Salt, 1 från Bourdeaux med Win, 3 från Wismar och 6 från Curland med Spannemål, 3 från England och 1 från Stralsund med bartast, 1 från Alsborg, 1 från Bergen och 1 från Hollen med Victualer, 1 från Amsterdamm med spetsgods och 1 från Rouen mid Gips och spetsgods.

Stockholms Meloblad.

Tördagen den 23 Maji 1761.

Lärda Saker, och Rön.

Följande är insändt:

Svar om Brännvins Tillvärfning.

Jag tviflar väl icke Ådet ju Sammar. Nådets Hætt Baron Brauner sielf läree beswara Hætt Wälmenandes utt melobladet den 11 April sidst. opå sine; sätter om brännvins tillwärfning, men mig öfswes och tillfälle, Hætt Wälmenande, mit tänkesätt öftra, som på 30 års busphållning, wid en nu nos widsträckt egen landt egendom är genudat.

Skulle Brännvins förbudet tillfoga Ålter nytta; så borde öfbernekligen följa, at det i landet skulle wara mera redbart mynt, wien förjarendeten wisar wederspelet. Eller måne icke under den itt skänning föröutne tiden, brännwin mer tillwärfats på wise orter; än någonsin elst?

Wänne icke det förbudna är mer begärligt, än annat? Likawäl är mängen af den tankan; at hwad länge är want och lärdt, skal kunna utrotas. Wien det händer icke. Lands Cancellie och wise Stads, samt Lands domstolares protocol båra härom witsord. Den ena riktar sig, den andra blir olydlig, och tänker ej det bättre i sambådet. Jag har sedt några nya busphålls böcker, incognito rest itt de utskafade ställen at se prosinet i sielfwa wärfet, men jag wille ej manna mina ögon at sådant länge beskåda, in fereskades war det kårenlöste skal. Wänne elst Wän herre det är bättre för landet at införskaffa utländske starka drycker, deribland fransk brännwin tager sit rum, som sedan i wårt land sålles kan hända för 16 daler kannan, då sådenn hemma i landet är ymnig, och kan gåå 18 daler tunnan, bägge delarne i koprimt räknat, då likwäl efter en tunna såd kan sås 16 eller 18 kannor godt brännwin? Wänne det är någon proportion, i såd wid miswårts är, utländsk såd behöfwes i Sverige, at då heldre införskaffa någre tusend tunnor såd, i skåtet för någre tusend kannor brännwin? Dock synes Ålwen detta skal get nu mera, genom GUDs nåd, icke behöfwes, sedan högga Öfwerheten ömt och wisligen med Sockne Magazinet förordnat, och hwilken irättning mångskäpes sedan, med kåret, och söde del drifwes.

Ejst har jag i denne wintet besarit, at wid et Brut, som lag i många år såldt spanne-mål itt, har den wid andoret icke wela motlagas, ihuru den icke wärit skänd eller bpe, utan swaret idigde, at Bruset, af förra års grödder sig för 2 rne är med såd försedt. Hwar skal då en landtman göra of sin såd till et nu mera så drugt tjenstefotts affömanande och spjening, Crono-ullagorens betalning och flere widhängande onera? Kan Hætt Wälmenande i denna delen Ålta min omsorg, wil jag girena medge någon bilighet af des sätter; rde om Wän herre kunda förmed Publicum at et wisk pris blefwe ou Svensk såd såligen åsatt, at enär landtman på såd och sinse återsefa, hwarmed han och undginge föract af wise borgare, som öfta förwärfte såga sig icke wissa hafwa såden itt skånt, under förigifwande, som den wore skänd. Wida är jag stid ifrå den tanka, at öfwerhödet bör befordras at beänpna, men at af wärdgh hafwa itt nödligt busdröf för folk och kreatur, är så mycket mer wälgundat, samt en landtman, nåst GUDs wälsignelse, som altid wör ha åran, endast har at tacka sig sielf dersöre och niuter fructem af sit arbete, samt kostar öfbernekligen långt mindre, än victualle warorna. När en herre utt sine warma Pogramenter wicker punch, des composition lærer Wän herre Wälmenande ej wara wälsant, sonis ju en hwarde Ålta landtman icke sig och sit folk båra så njuta en sup brännwin Ål

panaer. Eljest är jag väl kunnigt om ordsaken till brännins förbudet. Vidare och när såden af långsamt tegn blir skänd och maktar, så tror jag säkert, at den bäst kan användas till brännring och måtteligen förläns. Och ehuru mängen älskar denna wahran för mycket, förtäroar GUD och förtäroar sin hälsa och ljustid, så är och lika otvifvelagtigt, at en del af dem, som nu i några år icke uppenbartigen nyttat den samma, mer låa både skänkt och gjordt. Sat Captenti. Glöta nu åter Herrar Medicel döma om brännwints nyita eller skada, så irågas bästigt, hwem skal döma om deras ansikt at China är godt medel för träspan, som tillförne blifwit utropat at göra patienten till slut Contract: förnuftigt folk plågar aldrig ingå i andre wittre måns meiter och närings säng: hwad Lull: Speciaterna angår, så lærer hwad der infördt är, det hafwa sin riktighet och wårard; Eljest är Kilet nog beqvämt i anseende till trans- porten för larendrägerte till sig och wid de höga fraktyggarne, samt en del brånagne at kunna födda sig.

At man eljest till swinfödda icke skändigt för dranken behöfswet brånna, lærer den lätteligen kunna uträfna på landet, som ser och wet, at dese kreatur en del af året kunna i flog och mark få sin bärning bättre, än på stengatan i staden.

Skal åter saken slitas af de så kallade snabba busshärfkor, så lærer det ej så fast, at at qwinnan är swagare, jag menar jämwäl i förståndet och åter delar. At midt i staden är swagare, än på landet, skördsakad af deras bedrägerte, som med midtålgningen umgås, at den blandas med wain, hwilket icke allenså kan och bör uträknas midtålgningerne, utan jämwäl andre Damer, som eljest äro wälmående nog, och borde dermed gå. De föräldrar som ej weta bättre än gifwa ammor brånwin, låra och så njuta en skadelig frucht deras hos sina barn. Den som ej förfår, at där brånwin teyter, måste öbl eller dricka jämte såwiel mer åtgå, lærer ej äga mer wett, än de förenämde busshärfkor.

Skulle nu dese sanningat förbättra Here Wälmenandes tänkesätt, så är jag säker, at Kristen blir smatteligare.

Min pipa tyfnar, och jag önskar Eder, Min Synnare, lef wäl! Den 17 April 1764

Gustaf Wäderson.

(En af Landtbusshärfare i Stockholms Låhn.)

Meteorologiske Observationer:

Maji.	Kl. 8: f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9: e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
16	25:77	9.ö.	NW.	flart.	25:80	23.ö.	NW.	flart.	25:73	17.ö.		flart.
17	25:87	14.ö.	N.	flart.	25:87	24.ö.	N.	1 flart.	25:87	15.ö.		flart.
18	25:81	14.ö.	N.	flart.	25:70	20.ö.	N.	1 flart.	25:67	17.ö.		flart.
19	25:63	10.ö.	O.	flart.	25:55	20.ö.	O.	flart.	25:48	10.ö.		flart.
20	25:38	10.ö.	N.	flart.	25:38	10.ö.	N.	1 flart.	25:36	9.ö.		flart.
21	25:30	9.ö.	O.	1 mult.	25:26	10.ö.	O.	mult.	25:20	8.ö.		rågn.
22	25:20	8.ö.	O.	1 mult.	25:20	13.ö.	O.	2 mult.	25:23	8.ö.		rågn.

Dies Juliane kl. 23. e. m.

ANNO 1761 d. 23 Majj.

Politie- och Commercie - Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Följande Resande äro nyligen ankomna.

Cammerherren Cedercantz, log. i huset N:o 37 wid Regerings gatan. — Lieutenant von Kalden ifrån Stralsund, log. i huset N:o 49 wid Stortorget. — Rytmästaren Heldenstedt och Cornet Becken ifrån Östergötland, log. i Landshöfdingen Eriks hus wid Nordermalms Torg. — Docter Tillander ifrån Åbo, log. i huset N:o 128 wid Saggensgatan. — Högskolehöfdingen Elenberg ifrån Åbo, log. i huset N:o 77 wid Stortorgetbrinken. — Cornet Rosenmüller, log. i huset N:o 48 wid Spertlings backe. — Magister Wryff ifrån Åbo, log. i Söderbagaren Hallings hus wid Rimsungatan. — Handelsmän Gohl ifrån Bergen och Västerman samt Hademan ifrån Åbo, log. på Rådskälen Riga. — Handelsmän Setpel och Lundgren ifrån Åbo, samt Winroth och Petzgen ifrån Preben, log. på Sängaren Swediges Wapp. — Handelsman Wenwis ifrån Åbo och Stohl ifrån Pommern, samt Hustru Gudborn ifrån Bamberg, log. i huset N:o 80 wid Slottgrändan. — Handelsman Murr ifrån Hefen, log. i huset N:o 46 wid Nygrändan. — Stepps Clateraren Mander ifrån Åbo, log. i huset N:o 31 wid Wästerlånggatan. — Kopparslagare Ersfellen Lingen ifrån Enköping, log. i huset N:o 45 wid Gåtgatan. — Stepparen Wilsoths hustru ifr. Lisabon, log. i huset N:o 74 wid Lustportsgatan. — Säckstugaren Andorff ifr. Anklam, log. på Säckbruket wid St. Clara Kyrka. — Kåtelugnsmakare Ois, Karbe ifr. Christianstad, log. i huset N:o 43 wid Regeringsgatan.

I Stockholm äro ifrån den 9 Maj till den 16 dito födde: 19 Gåbedarn, 15 Gilder barn. Wigde 30 Par, samt begärfne 38 gamla Personer, och 40 Barn. (0) Utmärker at ingen Förteckning ifrån den Födsamlingen inkommit.

De gamla Personer äro döde: 1 af Alderdöm, 7 af Lungrot, 1 af Colique, 1 af Koppor, 4 af Dangifwen sula, 2 af Vedstisula, 1 af Diarthe, 7 af Hetsig sula, 4 af Slag, 5 af Wattusot, 1 af Träsk. De 40 Barnen äro döde: 5 af Koppor, 4 af Dangifwen sula, 20 af Slag, 1 af Hetsig sula, 1 af Hertsprång, 1 af Lärande sula, 4 af Vedstisula, 2 af Döddöde, 2 af Inwertes sula.

Namnen på de döde gamla Personer äro:

(Storkyrkan) Stråddare Enkan Helena Campberg 71 år gl. — Taffelåskaten Jöran Vidbr. — Stråddare Ersfellen Lars Åkerberg. — 2 Barn. — (St. Clara) Hans Ereslöne Miks Nader Högwålborne Grefwe herr Carl Friedric Oberstlychts Dotter, Fruen Ulrika Christina Förnslycht. — Postmästaren Carl Welins Enka 63 år gl. — Enkan Hustru Margareta Aspögren. — Kurdrängs Enkan Margareta Ersdotter. — 4 Barn. — (St. Jacob) Jungfru Catharina Beckman. — (Riddarek.) Skerparen ifrån Årboga Jacob Lindgren. — 4 Barn. — (Tycka Förl.) Inspektoren wid Kongl. Humlegården Lemas Wilhelms Kråbs 66 år gl. — Hoffslagaren Lorens Wendts. — (St. Maria) Hög-Mästare Jonas Ahman. — Skomakaren Lorens Wenlunds hustru. — Coopvårdte Capitain Swen Högberg. — Brandwachten Anders Setterins hustru. — 3 Barn. — (St. Catharina) Mätare Enkan Lisa Högger. — Fabriqueuren Obarck hustru. — Spanmäts mätaren Eric Berg. — 16 Barn. — (Kongsholmen) — (Ladugårslund) Stads Soldaten Mats Enroth 61 år gl. — Affidade Constapeln Engelsberds hustru 70 år gl. — Enkan Catharina Wehman 76 år gl. — Enkan Catharina Schetlander. — Jungfru Anna Lindström. — Besökaren Johan Alms dotter Anna Elisabeth. — Murgesällen Åbergss dotter Sopha. — 3 Barn. — (St. Olof) Skleppstimmerman Anders Hamars Enka 78 år gl. — Porcellains Arbets Karlén Eric Sjöberg. — Ditto Jon Swenssons Enka. — 3 Barn. — (St. Johannes) Tractören Johan Gottlieb Hartongs hustru. — Timmer gesällen Carl Silberg. — Affidade Stads wachten Eric Saltström 80 år gl. — 2 Barn. — (Barnhuset) — (Danviks Förl.) Wigan Gaisa Jönadotter. — Enkan Greta Wdsk. — Spinneriskan Anna Maria ström. — Spinneriskan Maria Sjöberg. — Smiden Eric Ohmans hustru Brita Zetterlöf. — 1 Barn. — (Skepph.) — (Liljes smårdf. Reg.tet.) — Sabbatsbergs Fattighus) Enkan Catharina Johans dotter 80 år gl. — Enkan Maria Blomberg 64 år gl.

Öfverflige Kungörelser.

Åf Trycket kommer at utgivas et af Landhövdingen och Riddaren af Kongl. Maj:ts Nord-Fläne-Orden Herr Baron Johan Junck i fete år utarbetat Wärd, under Titul: Gemnåg till Landskap och utbildning till Swenskt Lagfarenhet. Det blifwer altfamman tröfkt på kort hölandsk papper i Regal 8:ho, och lärer wid pås utgiöra 30 ark. Men på det förläggaren någorlunda må weta hwad antal Exemplar som bde upsläggas, så emottagas härupå pränumeration till denne Maj: månads slut med allenast 1 dal. Silf:mt Exemplaret, som betalas emot quittance uti Kongl. Tryckeri-Boden, hwarest hwar och en kan få se och låsa det redan tryckte företal med derwid fogade Volens fördelning, hwaraf man kan inhämta des inriktning och ändamål; och resten af betalningen afsläggas då Volen färdig levereras wid detta års slut.

Ande dragningen af Götheborgs Hospitals Lotterie sker den 4de Junii nästkommande; Potter a 3 daler kopparmynt finnes till köps hos Dan. Wörkers i Trångsund, högsta Lotten är 3000 daler R:mt, oöfvertadt.

En merendels helt ny Ekobåt med nga segel och alt tillbehör är till salu; underkastelse derom fås hos Wackmånstaren Wretling wid stora Sid-Läden.

Carlscrona Lotteriets andra dragning sker öfverbart den 30 Julius, och den 15 Junii fås dragnings Listor i Stockholm hos P. Döbel, och i Carlscrona hos Ademan T. Berg; på berörde ställen utbetalas Winsterna, och finnas ännu några få Potter a 1 dal. 16 öre kop:mt.

I huset N:o 22 wid Lornhamn, är för några dagar sedan inflygen en Drott, den som den samma förlorat, kan sig uti bemänte hus anmäla.

Med et Partyg som ester 8 dagar kommer at afgå härifrån, skundas få frägt, antingen till Nyköpings eller Noreköpings; underkastelse derom, fås uti huset N:o 24 på stora nyskan wid Lornhamn i nedre wänlingen.

Skundas en Skrifwäre uti et Notarii Publici Contoir, som har studerat och någorlunda förstår de måst bruteliga språken, hwilken sig hos Notarien Lemplin kan anmäla.

Terminen för den wid Loka Hålls-Råttla wäntige Bruns-Curen, blifwer för innerwarande år följande; första terminen den 7 Junii, den andra den 26 i samma månad, och den tredje den 17 Julii, om rummen och sängsläden kan beswärlas med Inspectoren Lars Christian Ponsstedin på Drebro och Ahlgölktern, samt med Gästgäwären Anders Drubitz på Nora och Svotbytte hed.

Hos Handelsman Schyrrer i stora Ryksobrinken, hafwer Mathematiska Instrument-Rakaren Joh. Zachar. Steinhols till försäljning insatt, diverse sorter smärre Mathematiska Instrumenter, till samma pris och godhet som samma hos honom self uti höngården N:o 12 wid malmskinnads- och långbrogatoene mitt emot Hoflagaren Maus wärkstad försäljes.

Et hel nytt Silfwer Vörcks-Ålre, är för blottat pris till salu på stora nyskan, intes långt från Kloddarehus torget i huset N:o 120 i nedre wänlingen wid porten.

Prænumerationerne på Konung Gustaf Adolfs Tyska Fälttåg, behagade uttaga i Handelsman Westbergs och Bergers Bod i Salvi grund wid Norebro, Andra Delen af samma Arbeta; Den bestifwer ej allenast dessa fälttåg till Konungens ödo 1632, utan fortsätter äfwen Swenska fälttågen på Tyska bott uti det olyckliga Slaget wid Nordlingen 1634, hwilket Slag här för första gången på Swenska omsändeligen beskrifwes, hwarpå hela Arbetet slutas med Pragiska freden 1635. Wägge Delarne finnas äfwen på Direct. Salvi Bollåda.

Den senare Delen af innerwarande års Wönedags Arbeta på Latin, är nu bestifwen färdig på Wolktekeriet i Westerås, och fås hos Wofhandlarne Vogner och Segerdahl i Stockholm, samt på wäntige ställen till wäntigt pris. Förläggaren till detta Arbetet utlöfwar tillräcklig tillgång på Exemplar af denna delen, at de ej må brista, som emot förmodan sedde med föra delen. De som uti landsorterne wisja blifwa ägare af detta wänta arbete, behagade adressera sig till nämnda Consiistorii Notarien eller Postförwälfaren, som öfverbart låter vänta sig det beswäret at förfäffa dem exemplarer deraf, emot wederbörligt postporto och inföp.

Åf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Riksdags-Tidningen N:o 21.

Berättelse till Rikens höglöfliche Ståndee om den förordnade Vårhus-och Hospitals-Depusktionens Widremål, sedan sista Riksdag 6 ark.

Lal bälit i Chirurghiska Societeten af Anatomia och Chirurghia Professoren Doctor Roland Martin, då han igen 23 April år 1761, tog sitt inträde thersådes såsom Ledamot. Tillika med Kongl. Archiatern och Societetens Druer-Directeur Herman Schyrtzers therrupå afsmnade Swar, 1 ark.

Några Sanningar med theraf följande Skusatser, rörande Medicinal-Wärfet och i synnerhet Chirurghiens förbättring 1 ark.

Stockholms Heloblad.

Tördagen den 30 Maji 1761.

Lärda Saker, och Rön.

(Se Helobladet No 13.)

Om Solens Figur.

Man sedt Solen hafwer en rund Figur, och ödr ej annorlunda anses, än som et oanteligit klot består: Spåra, som af en spawerlig eld består; Dock gde den stora distancen, som är emellan henne och våra ögon, at hon synes hafwa en platt och jämn figur, fast hon wärkeligen äger en Spårisk eller klot-skapnad.

Orsaken här till lämnar oss Optiquen heter Synkonken. Det är såsom en onetelig sanning uti Optiquen wedertagit: at alla ting som uti ögat förefalles under samma Synesangel, synes wära lika, fast än de i sielwa naturliga Skapnaden wärkeligen olika äro. Emellan et stort runde klot, och en lorbott, som wäl är rund, men har en platt och jämn figur, är i Skapnaden en stor åtskillnad, men när klotet står i någon lång distans ifrån ögat, synes det äga en sådan jämn figur, äfwen som lorbotten.

Om Solwärmen.

När de Naturkunnige wisja wisa orsaken till regnet, och de upstigande wöln, föregiwa en del, at det på detta sättet sker; at Solen i de klara dagerna upwärmer watnet, då luften, som i watnet finnes, begynner at utwidga sig, igenom hwilket utwidgande, den lättare blifwer, och måste derföre med en liten, tunn, och ganska subtil wattungslåsa, omgiwen, stiga up för i den luften, som är öfwer oss. Detta upstigande sker så länge til den luften, som är i dessa wattungslåsar innesluten, och är ganska fin, kommer at stå i jämnwigt med den öfwa luften. Orsaken til dessa dunsters heter wattungslåsers upstigande, är den, i dem inneslutna luftens frähet emot den öfwa luften, hwilken den samma genom sin starka utspänning af Solwärman erhållit, samt blifwit derigenom ganska lätt. Nu måste allt det, som lätt är stiga up

är, återmot det, som tyngre är gifwer sig ut för, som Hydrostatiquen oss lärer.

Det synes wid första påseende undertligt, huru dessa wattungslåsar, som af blodor med innesluten luft bestå, skola kunna stiga up i luften, der likwäl wänet är nästan 300 gånger tyngre än luften, så at en Cubic-fot full med watn, är 300 gånger tyngre än en Cubic-fot full med luft, och synes således, at dessa wattungslåsar, såsom bestående af et tyngre ämne nemligen watn, intet kunde stiga up i luften, hwilken är lättare; emedan det tyckes strida emot den Hydrostatiska Regeln, at det lätta stiger up, men det tyngre gifwer sig neder. Men härwid har man at märka först, at ehuru riktig och beständig denna regeln i sig sielt är, äro likwäl wisja händelser (fast de likwäl äro ganska få); i spennerhet wid fermentation heter gäsningen, hwarwid man finner, at kroppar som tyngre äro, kunna uppehållas i wäffor, som lättare äro, än de, såsom Guldet i Nywa Regla, wid dess uplösende. Dess utan om ingen exception woro ifrån denna regeln, skulle luften aldrig kunna komma neder i watnet, eller i et samma sig uppehålla, så wida den, som ofwan anfördt är, är många resor lättare än watnet, utan skulle den nödwändigt stiga up utur watnet för dess wida öfwerlägsna tyngd, lika som, då olja och watn stås tillsammans, stiger oljan upåt; emedan watnet är henne äfwenwäl uti tyngd wida öfwerlägsne. För det andra, är til märkande, at wid dessa wattungslåsers upstigande, sker ingen ting, som strider emot, den anförda Hydrostatiska regeln. Ly förutan det, at denna wattungslåsan är öfwermåttan mycket utspänd, och således ganska fin, så at hon stöfsta delen af sin tyngd förlorar, är och den luften som i henne innesluten är, ganska mycket utspänd, hwatigenom den förlorer mycket af sin tyngd, i anseende til den öfwa luften. De nyare Medicer försäkra wäl det, at den luften, som är uti människans blod, intet har någon utwidgande kraft: ty om hon woro Elastic, skulle människan snart dö, om den begynte at sig utspänna; Dock lärt man ej kunna neta, at

icke den luften, som är i wätet behåller sin utwidgande kraft, häller Elasticitet. Och så wära, at den luften, som är i wätet, skulle äfwen, som luften i människans blod, wära i så ganska små particklar fördelt, som ingen Elasticitet häller utwidgande kraft både; Dock när wärman af Solen kommer i wätet, och utspänner och wärda wätuparticklarna ifrån hwarannan wärdade åtskilda, då de enkla och juktilla luftparticklarna tunna sig åter förena, och så sin utwidgande kraft tillbaka igen. Ty om luften wid en wiss grad af subtilitet och finhet, som är nedan för dess wänliga samt naturliga finhets grad, mistar sin utwidgande kraft, såsom sker i människans blod, måste den åter, när de enkla luftparticklarna sammansatte wärda och sigta tillsammans, wid någon wiss grad af töckhet häller densitet, så sin utwidgande kraft igen, at den kan sig utspänna, lättare blifwa, samt med sina wätubläsor omsiwen, i dunster upstiga.

Swara för det Kommer.

Man finner af försätenheten, at om morgonen näst för Solens upgång, så wäl som wid selswa upgången, är löfden om wintertiden aldrastarkast, oansjot Solen i sig sels häller den kraften, at försätta földen, som den långa natten öfwer så märkeligen tilltagit.

Orsaken härtill föregiwer Herr Hof-Rådet Wolf i sin Experimentel-Physic. 2 Del: Cap. 5 S. 64. När Solen upgår, så wäl som när för upgången, kastas hennes strålar mer genom och till den öfra luften än den nedre. Euer nu Solstrålarna hotwa en upwärmde kraft; äfwa de och den öfra luften tunnare, hwarigonom de kalla dunster, som sig der uppehålla söla nedder till den nedre luften: ty emedan den öfra luften, i hwilken de tillförene warit, af Solstrålarnas wärma blifwit tunnare, och således lättare, måste de, hwilka med samma öfra luft, tillförene stådt i jämnwigt, gifwa sig utöfwa, så wäl så jämnwigten nu är uphöfwen, och de tungare äro än den, af Solstrålarnas wärma, ut-

spända luften, likmåttigt den bekanta Hydrostatiska regeln, at det lättare är frigit upåt, och det tyngre är gifwit sig nedre. Håte anordnings tillgär wid denna händelsen, än wid regndröpparnas nedrefallande, hwilka intet annat äro än sammanslutne dunster, och sker detta deras nedrefallande, så luften, med hwilken de tillförene stådt i jämnwigt, af någon tillfällighet lättare blifwit. Ty luften häller i sönderlöst de twenne egenheter, at hon kan utwidga sig och tunnare wärda, då hon äfwen lättare blifwit, och kastas denna kraften wis elastic. Sedan kan hon och sammantryckas i et mindre rum, då hon lättare och tyngre blifwit: och omgärdet har hon äfwen en tryckande tyngd. Som nu den öfra luften alltid är kallare, än den nedre, (orsaken dertill at anföra, öder intet egentligen, till detta rummet, utan lämnaas till lägligare tillfälle) dersöre och på de aldradigsta bergen är den aldrastarkaste köld, så at på dem snögar, och det regnar i de djupa dalar; Dersöre äro och de dunster, som komma ifrån den öfra luften, kallare än wär nedre luft; och då de komma nedre i henne, göra de henne kallare, sika som, då en kall sijn lägges i wärmt wät, blifwit det kallare, än det tillförene war. Ty wärman och kölden äro af den arten, at de kropparna emellan alltid meddelas, så at då en kall kropp kommer at ligga brede wid en wärma, tager den öfra uphöfwen så mycket bort at den senares wärma, och de blifwa lika wärma, och komma derut till jämnwigt. De som hotwa Thermometer, finna att dersöre, at Spiritus vini, uti bonom, näst för Solens upgång, och wid selswa upgången, at tid sader, hwilket är et kloet tecken thertill, at luften då blifwit kallare. Nu kunde man wäl härmed innwända; at ejer den öfra luften ble aldrastarkast af Solstrålarna upwärmde, skulle äfwen de dunster, som i henne finnas, äfwen af samma strålar upwärmde blifwa, så at om de med samma wärma kommo utöfwa i den nedre luften, skulle de och göra henne wärmare, och wi således näst för, så wäl som wid Solens upgång, skulle lämna en slikt wärma. Men härtill swaras, at för twenne orsaker skal kan detta intet sk.

Meteorologiske Observationer.

Maji.	Kl. 8. f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 5. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
23 d	25:30	8.5.	N.	1 mått.	25:38	13.5.	W.	1 mult.	25:58	9.5.	W.	1 flart.
24 c	25:55	7.5.	S.	1 rågn.	25:43	9.5.	SO.	1 rågn.	25:35	10.5.	SO.	1 flart.
25 e	25:35	10.5.	NW.	2 mult.	25:38	10.5.	NW.	2 mult.	25:40	13.5.	NW.	1 flart.
26 f	25:45	10.5.	NW.	1 flart.	25:52	15.5.	NW.	1 flart.	25:53	13.5.	NW.	1 flart.
27 g	25:60	10.5.	NW.	1 flart.	25:63	15.5.	NW.	1 flart.	25:63	10.5.	NW.	1 flart.
28 h	25:60	12.5.	N.	1 flart.	25:63	18.5.	N.	2 ström.	25:60	10.5.	N.	1 flart.
29 i	25:60	10.5.	N.	1 flart.	25:63	18.5.	N.	1 ström.	25:66	12.5.	N.	1 ström.

D. 27 Sista D. II. 3. 14 f. m. f

ANNO 1761 d. 30 Majj.

Politie- och Commercie-Sidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Söljande Resande äro nyligen ankomne.

Lieutenant Wrangel, log. i huset N:o 34 wid Wästerlånggatan. — Professorenn Annell i fr. Uppsala, log. i huset N:o 64 wid Swartmangatan. — Bruks-Patron Lundmark i frän Nösköping, log. på Skällaren West. — Lieutenant Hising i frän Upland, log. i huset N:o 45 wid Stenbyggare gränden. — Commisariern Wähländer, log. i huset N:o 46 wid Storforts-gat. — Sub-Inspectoren Häger i frän Åbo, log. i huset N:o 22 wid Skeppar Carl's gränd. — Madamne Wladoff och Handelsman Rosvig i frän Arboga, log. i huset N:o 6 och 7 wid Drottninge gatan. — Jätgaten Koel i frän Wenneberg log. i huset N:o 28 wid Ödögråsware gränden.

I Stockholm äro i frän den 16 Majj till den 23 dito födde: 33 Gåbedarn, 22 Glickedarn. Wigde 21 Pat, samt begrafne 44 gamla Personer, och 23 Barn. (10) Urmåder at ingen förteckning i frän den församlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 1 af Stenpaston, 9 af Lungjot, 3 af Håll och Sting, 11 af Hellig sista, 1 af Dangiswen sista, 2 af Kallbrand, 1 af Dylskigt fall, 2 af Måstandt sista, 1 af Coliquir, 1 af röda Fristin, 1 af Magtis, 3 af Alderdom, 1 af Wrdstisula, 1 Mordad, 1 af Forewärt, 2 af Fråsa, 1 af Pleuresie, 1 af Beneritt sista, 1 af Stids-blugg. De 23 Barnen äro döde: 1 af Stidrbugg, 1 af Wottusot, 7 af Hellig sista, 1 af Dangiswen sista, 9 af Slag, 1 af Dylskigtfall, 1 af Lungjot, 2 af Wrdstisula.

Rammen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Rådsmannen Hans Lindeman 60 år gl. — Wackmästaren Nersid Hising. — (St. Clara) Passoren wid Kongl. Lif-Regementet Magister Johan Nautts Holmqvists Fru. — Capitain wid Kongl. Ammiralitetet Swen Skragge. — Pigan Ingrid Jönsdotter 61 år gl. — Wägaren Abraham Ekholms Enka. — Timmerman Jan Strömstedt. — 2 Barn. — (St. Jacob) 1 Barn. — (Riddareh.) — (Tyks Förl.) Jungfru Gertruda Margareta Döling. — Skeddaren Carl Jacob 67 år gl. — Contente Wäntent Johan Nyding 60 år gl. — (St. Maria) Banco-Wohbållare Johan Cappelmans hustru. — Strådcare Gefåsen Lars Wsterberg. — Branowacken Johan Lindborg 65 år gl. — Tobaks-Splnaren Johan Gode 66 år gl. — Wägaren Joachim Ållander 61 år gl. — Sidman Carl Ohman. — dito Jacob Westberg. — dito Nils Ledin. — Klädemakare Gefåsen Johan Niermans hustru. — 1 Barn. — (St. Catharina) Sadelmakare Enkan Greta Calmander 61 år gl. — Silpäckare Enkan Catharina Proberg. — Stadsstiknaren Nils Engman 60 år gl. — Slomakaren Anders Kullberg. — Coopvarden Capitainu Nils Gustaf Rissulaters hustru. — Wackmästare Enkan Brita Widel 64 år gl. — Sidewäfware hustrun Anna Berck 62 år gl. — Coopvarden Skipparen Michael Michaelson. — 11 Barn. — (Kongssolmen) Brännaren wid Wackberg Daniel Wentlins hustru. — Drängen Jan Andersson. — dito Michael Årlander. — 1 Barn. — (Ladugårsländ.) Timmerman Johan Ekström. — Pigan Christina Jönsdotter. — 4 Barn. — (St. Olof) Trögårdsmästaren Swen Hagberg, och des hustru 63 år gl. — Afstiedade grants Rådaren Jstef Falk. — Timmerman Natts Notman. — 1 Barn. — (St. Johannes) Jungfru Catharina Runtow. — Wdhåntan Ulrica Örnberg 72 år gl. — Pigan Elisabeth Oh, 74 år gl. — (Barnlöser) — (Danvik Förl.) Drängen Eric Liedman. — hustru Beita Rosenblad. — Gefåsen Eric Malmqvist. — (Skepsb.) Wchlle-Wäckaren wid Kongl. Ammiralitetet Hindrick Ur. — 2 Barn. — (Liljehöfströsk. Regitet.) — Sabbatsbergs Fattighus) Pigan Brita Söderberg.

Heskillige Kungjodresser.

Rednumeratlon a 3 dal: Kopparmynt på första delen af Afson Stunders Nyttiga och nöjsamma Tidsefördri, eller Samling af utwalda Historier, emottages ännu i Wollådan wid Råd-darhus Torget. Exemplaten få afhämtas i slutet af Junij Månad.

Wärfkommande den 6 Junij som är Lögerdag kl. 3 efter middagen, blifwer på Rastenshof en wät Conditionerad Cymbahl förspelt, emot 3 dal. Kopp:mt satzen.

Den 27 nästskandande Junii Klädan nio-förmiddagen blifwer å Frälse hemmanet Boo i Calmare Låhn en half-milt från Staden Calmar belägit, genom offentligit utrop til den måstbiudande försäkt efterföljande fastigheter, nämligen: Boo Frälsehemman et Bytt, och Dörrby Skatte-hemman tre fiördedels uti Dörrby Soehn belägit, Högstbo et halit Skatte-Frälse hemman uti Högbo Soehn, Swartingsstora et fiördedels Skatte-Frälse uti Åby Soehn, Starfs et fiördedels Frälse jämte Näjra en utgjord uti Ålbens Soehn, och Winterbo et fiördedels förme-lat Skatte-Frälse uti Hallterps Soehn, wid hwilket tillfälle, några Fåar, jämte andra Löb-örn och Husgeråd äfwen förålljas.

Som Allmänheten torde hafwa nödigt af warða underrättad, hwilke slags Siden-Tygger äro af den Wäpnads-art som i Kaffenhet, af de tunna och böra undergå Appretur, och hwilke åter samme Appretur icke tillhör, eller är icke tillåtelig, utan såsom de där böra och tunna uti Wäpsten komma fullkommelige och slit-färdige, alltid oappretterade sållas och brukas, så wilst man härigenom gifwa tillkänna; at dese senare Tygger, hwilka en sådan beredning icke undergå, eller warða appretterade, äro alle mångfärgade och Brocherade Siden-Tygger i gemen, Damaster, Droguetter, Ras de Cierle och Dolle; således Peaur de Soye, Gros de Tours, Armosins, samt stidare Taster, såsom 8- och 6-trådige, så framt de i Wäpnaden sådt sin wederbörliga fullkomlighet. De åter som nödvändigt tarwa Appretur och äfwen warða appretterade, äro i synnerhet alla sorter Sattiner, Allaster, tunnare Taster, såsom Last-Real, Last de Luffre och sådane som äro under 6-trådige, de sålsta Taster, några Comapurer och m. r. andes Halifidm. Beträffande Noire eller Wattring, så är wäl den äfwen en sort Appretur, men från den hillells omtalade aldeles skiljaktig; och är endast practicable på frida och Frinde-trådige Tygger, såsom de nämnda Peaur de Soye, Gros de Tours, Armosins 8- och 6-trådige Taster, samt de så kallade Knopptygger, hwilke alle sorter, warða, när så begäres, med en si mmerad Luffre förskätrade, alle åter som de innehäfwä et godt och rätt Sille, samt blifwit i Wäpnaden wäl och förwarligen handterade. Hwad åter färgorna widkommer, så äro de antingen Ågta och beständige, at de kunna tåla hetta, lut och sporr, eller Vågta och oberständige, hwilke wid sådane och ofta lindrigare åkommor sig förändra. De färgor som kunna wara Ågta, äro i synnerhet Carmosine, Blått, Violet, Brunnt och Swart.

Som en del af the nu warande Interesentier i Segerfors Wårken wacktadt beslut och til dem afgångne tidige Requisitioner och Representationer, ända utblifwit med sine tillkötter, samt them hos Disponenten i orten ej insatt til den sidda utskatte Termnen den 1 näst. Maji, så fömnadtil underrättelse, at the, hwilka sine skyldigheter fullgjordt; och utem des gädt i förskott för driften, som eljest långesedan hade affädnat, thet samma nu måste förse med bögnadige förlag, och således för egen räkning drifwas låta; Elliwande en sammankomst, at i orten återse Wårkens angelägenheter och behöfwor, med flere anskallter, utskatt at hållas wid Segerfors den 14 nästkommande Augusti, så the i Segerfors Wårken nu warande rätta Interesentier sig selske eller genom fullmäktige innom Bolaget, enbälligt behagade i sinna; emedan the utblifwande måste åtnöjas med hwad the så tillkådes kommande af Bolaget stadga och besluta.

Til den 8 Junii är wäl en del af för warande Pipersta Lust-Trädgården på Kongsholmen til Auction anslagen; men skulle någon wara bögad at förut köpa dela denna örtige Tomten med bus och mutar, eller den anslagne delen, behagade den sig då hos Casont på des Casfebus eller på Kongsholmen i sedn 11. 5 til 8. eftermiddagarne angifwa.

Uppå Tomten, Öster om Rånare badnen, mit emot Gjutuset, som med hög tafresning är uphögt, finnes hos Lunbindare Ankan Holmberg til köps 10 a 12 par nya och wäl bestodda ordinarie stora-lärkjut för billigt pris.

Uti Dablgrens kryddbod i hörnet af stora Iyfo brinken, finnes extra god Matelia uti sidere och mindre flaskor.

Et gammalt Furu-Slep på Cravel, med tillhörd, är til salu; hwarom underrättelse sås i huset No 88 wid kornhamn 2:ne trappor up, hwarest och et parlle god Nylunds humbla finnes til köps.

Uti huset No 18 på Wåster-långgatan, är bortsluten en blå små rosig Siden Droypes Rob de Kong utan trompeuse; den som pm samma i berörde bus underrättelse gifwre, har at undsä en bodelig wedergållning.

Uti huset hwilka Siden kallad wid Soffa brunn, finnes Hoffens koppel Emde i hastunor samt extra god Hollands Sill i åttan och nioan delar för billigt pris.

Uti Bollådan wid Riddarhus Torget är til salu inatt; Konung Carl den 12:des Historja med alla Portraiter. Homans Atlas om 50 Chartor. Wasmuti Hebrai. Restitutis Kunstels Glas-macher kunst. Walts Abhandlung om Electriciteten. En Bangversouts Spelares berättelse. Finndi Systema Naturæ. Drottning Christinas Moralliska tankar. Wit. Acad. Handl. för 1750. Le Nouveau Testament en France et Lat. Krölets Måbler und Kunst-Cabinet. Texta 2 delar. Lagars utsprung. Med mera efter frejwen förtäckning.

Åf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Riksdags-Tidningen No 22.

Stockholms Heloblad.

Tordagen den 6 Junii 1761.

Lärda Saker, och Rätt.

(Se Helobladet N:o 22.)

Fortfättning derom, at näst för och wid Solenes uppgång är gemenligen kallast.

Sedst är i den öfra luften en otrolig stark köld, hvilket Spaniorerna singo åtfara, då de uti Amerika utfände några Caswallier-Regementen, som skulle bekämpa de näst in till gränsländre beordringar. Men då dessa Ryt-tare skulle marschera öfver et ganska högt berg, kruso de ibland, och deras kroppar blewio af den starka kölden så hårda gjorde, at Ryt-tarna så-to som hårda Marmorblock på hästarna. Der-förde kunna Solstrålarna derupp: intet göra en ting så snart värma, som här neder på jorden, der kölden är lindrigare. Dessutan kunna intet tillfrysna wattendunster, så snart upvärmas, som den fina luften: ty om wätnet då det ännu är stående, behöwer 214 graders värma innan det blifwer stödbett, och således mindre graders värma, till det blifwer luumt, wä- ste det wiserligen förden en starkare värma, då det till 33 sanimanicusit, såsom wiserligen ser i öfra luften, innan det kan taga någon sån- dar värma till sig. Eberemot luften, som äf- wenwäl är en flytande materia, men bestå af finare partiklar, hvilka ligg emellan hwar en hastigare rörelse, är intet så bequäm till sam- mantrykning, som wätnet, och de således ämnin snarare upwärmd än wätnet, heller samman- trusne wattendunster. För det andra falla Sol- strålarna intet perpendiculart utan ganska snedt (obliqwe) på den öfre luften, så at radius directus heller infallande Solstrålen, på långt när icke kan förernas med radius reflexo, heller den, hån de, uti öfra luften befintliga til- frusna wattendunster, tillbaka stöte Solstrålen, hvilket sker, när Solstrålen faller lodret neder på en kropp, såsom näst för, wid, och straxt eftermiddagen, om sommartiden, hwarför wi och då hwarva den abstraherade värma. Efter nu den påfallande och tillbaka stöte strålen så långt från hwarannan slingrade warda, kunna de intet hwarva så stark wärkan, hvilken för-

mår upwärma de tillfrysne wattendunster, som sig i öfra luften uppehålla, at de wid och neder- fallande till wär nedra luft, kunna göra denne varm. Ty fast än de skulle till någon grad, i den öfra luften upwärmede blifwa; hwarva de dock förut et så långt förtråde uti köld, som- förde wär nedra luft, at de ändå uti köld, kunne wida öfwertråffa, och göra således denne wid nedertkomsten kallare, i anledning af den öfwan anbröde regel om köld och värmas meddelans- de, kroppar emellan. Det är af Galottriguen be- kant, som handlar om Solstrålarnas reflexion; hälle tillbaka stötdande, då de hårda kroppar an- träffa, at deras wärkan uti värma bärderer af deras densitet heller låta sammanwara in till hwarannan, så at, ju tätare de äro, ju större värma giwa de, och ju glätare de äro, ju mindre värma de och giwa. Som nu tillföre- ne smedde är, at om morgonen, då Solstrå- larna falla ganska snedt på den öfra luften, kunna radii directi och reflexi intet komma till- hupa utan äro slingrade, derförde är icke heller underligt, at de då el hwarva så stark wärkan i upwärmande som wid middagstiden, då wi den starka wärman hwarwom.

Om Solens formörkelse.

Ehuru hälig kropp Solen är, finner man likwäl af förfarenheten, det hon, efter almanäk- sket at tala, lider förändrelse, fast än egent- ligen at säga, Jorden förändrad blifwer, i det Månan, hvilken, så wäl som alla de andra himmelska kroppar, är i ständig rörelse, kom- mer ihänd i sin gång emellan Jorden och So- len, så at Jorden intet så fullkomligen får ät- njuta Solens ljos som wanligt är. Wid så- dans förändrelse finner man, at de undertiden äro totala, då Månan betäcker Solen hel och hällen, då liusa dagen blifwer i en mörker natt förwandlad, och Stjernorna begynna at wisa sig. Undertiden äro förändringsna partiala, då Månan betäcker allenast en del af Solens kropp. I den händelsen, undandrager hon os intet aldeles lit ljos, utan en del af denne är ljos, och den andra mörk.

Det är merendels för allom en bekant sak, at Solens förändelser tilldraga sig wid Månans Nötdning, häller i des Conjunction med Solen, då han kan komma at stå emellan Jordens och henne, och förde således denna förändelsen med förre så kallade Jordens, än Solens förändelse: emedan den senare behåller alltid sit lius; men från Jorden kan ibet genom Månans mellankomst borttagas. Men at wi ej wid alla Nötdningar, som likväl se 12 eller 13 gånger om året, hafwa en Solens förändelse, utan allenast 2:ne om året merendels, härder af öfverliga orsaker. Det är till märkande, at Månans orbita på 2:ne sidan synes gå igenom, eller affåta Solens väg (Eclipticam,) hvilka affårnings puncter, kallas Månans Noder. Den ena af dem heter nodus ascendens et borealis häller den uppfigande affårnings punct: emedan Månan der i går förder från genom Eclipticam, på norra sidan om henne. Men den andra noden kallas den nedersligande (descendens et australis) så wi da Månan då han strukit igenom den samma, går nedan för Eclipticam häller Söder derom. Om det nu händer, at wi så Nötdning den tiden, då Solen är wid dessa Månans noder, häller ther hans bahn affår Solens väg, hafwom wi wid then Nötdningen en Solens förändelse at förwänta. Och blifwa dessa förändelser för Jorden ganska stora; och under tiden totale, då Nötdningen infaller just på den dagen, häller inom 10 a 12 dagar för och efter, då Solen står wid Månans noder. Men om Nötdningen sker emellan 12 och 16 a 18 dagar för, eller efter den tiden, som Solen strukit igenom samma Månans noder, blifwer Solens förändelse alltid mindre; sågandes af i storleken, ju längre Nötdningen faller in från sielwa nods dagen, på hvilken Solen gådt öfwer dessa Månans noder. Men om en Nötdning infälle flera än 18 19 dagar, för eller efter nods dagen, hade wi den Nötdningen ingen Solens förändelse at förwänta: emedan Månan då i sin emot Eclipticam meda orbita löper så långt öfwer eller under Solen förbi, at han ej kan dricka henne för sig.

För denna orsaken skul, måste den, som wil uträkna en Solens förändelse, alltid förut såka nods dagen, då Solen kommer till Månans Noder, och det af dessa Noders gret emot hwar andra skändt rum i Ecliptica, som genom Astronomiska tablor kunna erhållas, så wäl för begynnelsen af året, till hvilket man wil uträkna Solens förändelse, som sedan för en wisk månad. Heruppå ser han till om någon Nötdning infaller inom 12 a 19 dygn efter häller för samma Nods dag, och i den händelsen blifwer derwid en Solens förändelse. Månans så kallade Parallaxis, häller synliga nedfänkning från sin orbita, mer eller mindre, alt efter som Eclipticam har en större eller mindre högd öfwer Horizonten, kan och mycket till bidra, at Solens förändelser stundom för sig på en wisk ort blifwa synliga, och stundom såmwal synliga, fast än wi uti den Ecliptiska Nötdningen hafwom Solen uppe, och hon då i andra länder förändras. Ly här i Sverige kunnom wi så en synlig Solens förändelse, då Nötdningen sker om dagen inom 19 till 22 dygn, för än Solen kommer till nodum descendens, och äfwen så många dygn efter det hon gådt från Månans nodus ascendens, om Eclipticam står lågt, såsom wid Solens uppgång den första hälften af året, från det Solen är uti Stenbeckens och de påföljande till Kräfvetans teckn, men wid Solens nedgång det andra hälfta året, från Solens ingång i Kräfvetans, till hon kommer till Stenbeckens teckn, några timar för om aftonen wid slutet af Octobris månad, och hela November igenom, middagstiden i Decembris och et par timar wid post efter Solens upkomst i Januari månader. På den händelsen blifwa wid sådana Nötdningar icke allenast Solens förändelse synlig hos oss, (hvilket der Månans parallaxis ei woro så ansynlig aldrig sedde) utan vel om en Nötdning med öfwannande wiskor infälle wid den 12:te dagen för den nedrigande, eller efter den uppfigande Nodens dag, kunde för Månans Parallaxis skul, wid den samma bli en ganska stor, så total Solens förändelse.

Meteorologiske Observationer.

Mån.	St. 8. f. m.				St. 2. e. m.				St. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
30 b	25.63	6.6.	O.	3 ström.	25.67	12.6.	O.	3 ström.	25.74	8.6.	O.	Hart.
31 c	25.75	10.6.	SO.	3 nullt.	25.71	14.6.	SO.	2 lågn.	25.78	11.6.	O.	Hart.
1 d	25.78	12.6.	S.	2 Hart.	25.83	12.6.	S.	2 Hart.	25.80	10.6.	S.	Hart.
2 e	25.72	19.6.	NO.	2 Hart.	25.67	21.6.	NO.	2 Hart.	25.65	15.6.	O.	Hart.
3 f	25.60	16.6.	NO.	2 Hart.	25.62	21.6.	NO.	2 Hart.	25.57	15.6.	NO.	Hart.
4 g	25.37	15.6.	NO.	2 Hart.	25.37	21.6.	S.	2 Hart.	25.57	16.6.	S.	Hart.
5 h	25.34	15.6.	SO.	2 Hart.	25.34	21.6.	O.	2 Hart.	25.50	17.6.	O.	Hart.

ANNO 1761 d. 6 Junii.
Politie- och Commercie-Tidningar,
Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Söliande Resande äro nyligen ankomne.

Hertigtige Gesanten ifrån Wittenburg, Baron Litjou log. på Kållaren Jörgylla Winkafel. — Major Saube ifrån Roslagen, log. hos Klenimeden Witsger i Kopplåtare gränden — Lieutenant de Falk ifrån Östergötland, log. på Kållaren Sweriges Wapn. — Fourter Roslund ifrån Rypland, log. i huset N:o 4 wid Morelands gatan. — Student Penning ifrån Åbo, log i huset N:o 93 wid Regerings gatan. — Handelsman Straube ifrån Dantzig, log. i huset N:o 71 wid Stortgränden. — Uppsyningsman Lunberg ifrån Treleborg, log. i huset N:o 5 wid Tråskboden och Awarngården. — Bläckmakare Gschä. Almgren ifrån Pflad, log. hos Bläckmakaren Schwesdm.

I Stockholm äro ifrån den 23 Maj till den 30 dito födde: 18 Gåsbarn, 22 Gildes barn. Widge 9 War, samt begrafne 33 gamla Personer, och 16 Barn. (0) Utändes ter at ingen Förteckning ifrån den Förämlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde 3 af Slag, 1 af Briseln, 8 af Hetsig sula, 1 af Dångis wen sula, 7 af Lungor, 3 af Håll och Sting, 1 af Ldrande sula, 1 af Warrande sula, 4 af Alderdom, 1 af Wattufot, 2 af Bröstsula, 2 af Andelappa, 1 af Gift. De 16 Barnen äro döde: 8 af Slag, 1 af Dångiswen sula, 3 af Bröstsula, 2 af Hetsig sula, 1 af Wåpling, 1 af Lörsten.

Dammen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Skräddare Entan Christina Ehrengren 72 år gl. — Vetgäman Samuel Dlen. — (St. Clara) Afredne Ufshoren i Kongl. Bergs-Collegio Hans Hieronim Enke Fru Anna Margareta Leidl. — Sidanannen Johan Ufswäders Enta. — Timmerman Peter Doberg. — Afstledade Gardis Soldaten Olof Lilla. — Spinnerstän hustru Åberg. — (St. Jacob) Hjälaren Jonas Dahlin. — Drigtramparen Johan Norling 61 år gl. — (Riddareh.) Jungfru Maria Dorothea Lijman. — 1 Barn. — (Tyska Förl.) Grosshandla ren Christian Frederik Michæl. — Carl Hindrich Döbling. — 2 Barn. — (St. Maria) Wejstären Nils Lundberg. — Gylanerskan Anna Lisa Wom. — Entan Greta Lang. — dito Catharina Frångpetz 82 år gl. — Couppardie Capitaine Joachim Fredrik Bong 66 år gl. — 2 Barn. — (St. Catharina) Timmerman Nils Wöl 78 år gl. — Spinnerstän Lena Schults. — Lobas arbetaren Gabriel Rydman. — Hustru Anna Maria Sylven. — Jungfru Catharina Wärg. — Pigan Maria Börnberg. — Handelsman ifrån Ubleåborg Johan Krickman. — 4 Barn. — (Kongsholmen) — (Ladugårsländ.) Trågårdss mästaren Johan Amund 78 år gl. — Wistrenten Johan Alm 61 år gl. — 7 Barn. — (St. Olof) Linwåraren Lars Åhsdm. — Murgisållen Eric Normans Hustru. — Jungfru Anna Söderholm. — Handelsman Olof Möller. — (St. Johannes) Entan Maria Ohman 81 år gl. — Afstledade Gardis farlen Bengt Grens hustru 76 år gl. — (Barakuset) — (Danwicks Förl.) — (Skepsk.) Probiant Strifwaren Lars Fro man. — (Liljeswårdeste R. g. l. t.) Hustru Anna Melman. — Jungfru Anna Sara Dneld 73 år gl. — Sabbatsbergs Gattighus)

Öfkillige Fungiorelser.

Som en del af the nu warande Interessenter i Segerfors Wårken oactade beslut och till them afgångne tidige Resolutioner och Reversationer, antä uteliskwit med sine tillkötter, samt them hos Disponenten i orten ej insatt til den siffra utsatte Termnen den 1 näst. Maj, så lämnas til underrettelse, at the, hwilka sine skyldigheter fullgjorde, och utom des gadt i förskott för driften, som eljest längesedan hade affadnat, the samma nu måste försä med högnödigt förslag, och således för egen räkning drifwas låta; Elliwande en sammankomst, at i orten återis Wårkets angelägenheter och behöwer, med flere anstaller, utsatt at hållas wid Segerfors den 14 nästkommande August, så the i Segerfors Wårken nu warande råta Interessenter sig selskwe eller genom sällmögige innom Wolaget, enhälligt bebagade infinna; emedan the uteliskwit måste ändrias med hwad the så tillrådes kommande af Wolaget stadga och besluta.